

Møte onsdag den 9. januar 2008 kl. 10

President: Carl I. Hagen

Dagsorden (nr. 38):

1. Spørretime

- muntlig spørretime
- ordinær spørretime

Presidenten: Presidenten vil, fordi dette er det første møtet i Stortinget i 2008, få lov til å ønske alle representanter og alle andre som har sitt daglige virke i Stortinget, et riktig godt nytt år – og uttrykke det håp at 2008 vil bli et godt år for Stortingets arbeid.

Representantene Gunvor *Eldegard*, Ulf Erik *Knudsen*, Elisabeth Røbekk *Nørve*, Hill-Marta *Solberg*, Thore A. *Nistad*, Trond *Lode* og Tove Karoline *Knutsen*, som har vært permittert, har igjen tatt sete.

Den innkalte vararepresentant for Sør-Trøndelag fylke, Linda C. Hofstad *Helleland*, har tatt sete.

Det foreligger en rekke permisjonssøknader:

- fra representantene Harald T. *Nesvik* og Åsa *Elvik* om permisjon i tiden fra og med 9. januar til og med 14. mars, begge for å delta på vårkurs ved Forsvarets høyskole
- fra Kristelig Folkepartis stortingsgruppe om permisjon for representanten May-Helen Molvær *Grimstad* i dagene 9. og 10. januar for å delta på språkkurs i Storbritannia
- fra representanten Ketil *Solvik-Olsen* om fødselspermisjon i tiden fra og med 9. januar til og med 15. februar
- fra representanten Ola Borten *Moe* om fødselspermisjon i tiden fra og med 9. januar til og med 20. februar
- fra Fremskrittspartiets stortingsgruppe om sykepermisjon for representanten Lodve *Solholm* fra og med 9. januar og inntil videre
- fra Arbeiderpartiets stortingsgruppe om sykepermisjon for representanten Berit *Brørby* fra og med 9. januar og inntil videre
- fra Kristelig Folkepartis stortingsgruppe om velferdspermisjon for representanten Dagrun *Eriksen* fra og med 9. januar og inntil videre
- fra Arbeiderpartiets stortingsgruppe om velferdspermisjon for representanten Karita *Bekkellem* fra og med 9. januar og inntil videre

Presidenten foreslår at disse søknader behandles straks og innvilges. – Det anses vedtatt.

Første vararepresentant for Vest-Agder fylke, Sigmund *Kroslid*, befinner seg for tiden utenlands og er av den grunn forhindret fra å møte i Stortinget i tiden fra og med 9. januar til og med 13. januar under representanten Dagrun *Eriksen*'s permisjon.

Fra første vararepresentant for Nordland fylke Geir-Ketil *Hansen* og første vararepresentant for Sør-Trøndelag fylke Trond Nylende *Jære* foreligger søknad om å bli fritatt for å møte i Stortinget under henholdsvis representantene Åsa *Elvik*'s og Ola Borten *Moes* permisjoner, på grunn av sykdom.

Presidenten foreslår at disse søknader behandles straks og innvilges. – Det anses vedtatt.

Etter forslag fra presidenten ble enstemmig besluttet:

1. Følgende vararepresentanter innkalles for å møte i permisjonstiden:

For Vest-Agder fylke: Karen Marie *Hartmark* og Sigmund *Kroslid*

For Møre og Romsdal fylke: Harald *Valved*, Åge *Austheim*, Svein *Gjelseth* og Modulf *Aukan*

For Nordland fylke: Johanne *Skjølberg*

For Oppland fylke: Stein *Knutsen*

For Rogaland fylke: Bente *Thorsen*

For Sør-Trøndelag fylke: Randi Sollie *Denstad*

2. Åge *Austheim*, Modulf *Aukan* og Randi Sollie *Denstad* innvelges i Lagtinget for den tid de møter for henholdsvis representantene Lodve *Solholm*, May-Helen Molvær *Grimstad* og Ola Borten *Moe*.

Presidenten: Karen Marie *Hartmark*, Harald *Valved*, Åge *Austheim*, Svein *Gjelseth*, Modulf *Aukan*, Johanne *Skjølberg*, Stein *Knutsen*, Bente *Thorsen* og Randi Sollie *Denstad* er til stede og vil ta sete.

Endring av ukeprogrammet

Presidenten: Med hjemmel i forretningsordenens § 26 fjerde ledd vil presidenten foreslå at det oppsatte ukeprogram for inneværende uke endres, slik at det torsdag 10. januar etter stortingsmøtets slutt settes referatmøte i Odelstinget.

– Det anses vedtatt.

Valg av settepresidenter

Presidenten: Presidenten vil foreslå at det velges to settepresidenter for Stortingets møte i dag – og anser det som vedtatt.

Presidenten vil foreslå Hans Frode *Kielland Asmyhr* og Solveig *Horne*.

– Andre forslag foreligger ikke, og Hans Frode *Kielland Asmyhr* og Solveig *Horne* anses enstemmig valgt som settepresidenter for Stortingets møte i dag.

Statsråd Tora *Aasland* overbrakte følgende kgl. proposisjon:

Proposisjon om samtykke til godkjenning av EØS-komiteens beslutning nr. 142/2007 av 26. oktober 2007 om innlemmelse i EØS-avtalen av direktiv 2005/36/EF om godkjenning av yrkeskvalifikasjoner.

Presidenten: Proposisjonen vil bli behandlet på reglementsmessig måte. Representanten Trine Skei *Grande* vil fremsette et representantforslag.

Trine Skei Grande (V) [10:06:56]: Jeg har den glede å fremme forslag på vegne av representantene Gunvald *Ludvigsen*, Anne Margrethe *Larsen*, Gunnar *Kvassheim*

og meg sjøl om anledning til å beholde terapeutisk behandling i overgangen mellom barne- og ungdomspsykiatri og voksenalderpsykiatri.

Presidenten: Forslaget vil bli behandlet på reglementsmessig måte.

Sak nr. 1

Spørretime

- muntlig spørretime
- ordinær spørretime

Muntlig spørretime

Presidenten: Stortinget mottok mandag meddelelse fra Statsministerens kontor om at følgende regjeringsmedlemmer vil møte til muntlig spørretime:

- statsråd Tora Aasland
- statsråd Magnhild Meltveit Kleppa
- statsråd Helga Pedersen

De annonserte regjeringsmedlemmer er til stede, og vi er klare til å starte den muntlige spørretimen.

De representanter som i tillegg til de forhåndspåmeldte ønsker å stille hovedspørsmål, bes om å reise seg. –

Vi starter da med det første hovedspørsmålet, fra representanten Per-Willy Amundsen.

Per-Willy Amundsen (FrP) [10:08:02]: Mitt spørsmål går til kommunalminister Magnhild Meltveit Kleppa.

Godt nytt år, forresten! Ikke minst godt nytt år til statsråden – det kan hun kanskje trenge, for er det noen som ikke går et godt nytt år i møte, så er det norske kommuner.

En rekke kommuner over det ganske land har i sine budsjett, nå på slutten av 2007, måttet kutte dramatisk i egne tjenester. Selve grunnpilaren i Velferds-Norge, de kommunale tjenestene – eldreomsorg, skole – må det nå kuttes i fordi Regjeringen i sitt budsjett ikke har kommet med tilstrekkelige midler for å møte kostnadsveksten. Det handler om økte pensjonsforpliktelser, det handler om økte lønninger, det handler om en rekke kostnadsfaktorer som kommunene nå står overfor, og som ikke møtes i det økonomiske opplegget som Regjeringen har kommet med til kommunene.

SSB har regnet på det og slo fast allerede den 29. november at det mangler rundt 2 milliarder kr bare for å møte kostnadsveksten i Kommune-Norge. Her har Regjeringen åpenbart ikke fulgt opp sine løfter. Man bevilger ikke nok penger til å kunne forsvare gode tjenester i Kommune-Norge.

Da vil jeg spørre statsråden: Hvor skal kommunene kutte? Skal de nedlegge sykehjemsplasser, eller er det skoler som skal nedlegges, for å møte den harde økonomiske hverdagen som denne Regjeringen har lagt på dem?

Statsråd Magnhild Meltveit Kleppa [10:10:09]: Lat meg først takka for vennleg nyårshelsing, både til meg og til norske kommunar. Lat meg òg få lov til å ynskja både

representanten Amundsen og andre i Stortinget eit godt nytt år.

Så til spørsmåla: Det er rett, som Per-Willy Amundsen her seier, at det er ei rekkje kommunar som i dag har utfordringar, og det trass i at Regjeringa i løpet av to år har tilført norske kommunar betydelege midlar. Rekneskapen for 2006 viser ei betydeleg styrking både når det gjeld omsorg, skule og andre tenester. Oversikta for tredje kvartal, som er den siste vi har når det gjeld 2007, i forhold til 2006, viser at kommunane har brukt 15 pst. meir til barnehagar, vel 7 pst. meir til skule og 10 pst. meir til eldreomsorg.

Eg er audmjuk med tanke på dei utfordringane som kommunane no står overfor, og som ein kan tilskriva – som Amundsen seier – både auka lønnskostnader, auka pensjonskostnader og andre forhold. Eg er ikkje i tvil om at dei beste til å vurdere korleis midlane skal prioriterast lokalt, er kommunane. Dei treng ikkje ytterlegare råd frå kommunalministeren når det gjeld det.

Rekneskapen for 2007 er enno ikkje klar. Det er då vi vil få oversikt over om Statistisk sentralbyrå har rett i det dei slår fast. Det er enno for tidleg. Det Regjeringa har gjort, er at vi har tilført til saman 21 milliardar kr over tre år. Ein god del av desse pengane er frie inntekter. Det Regjeringa òg har sagt, er at vi er opptekne av likeverdige tilbod i kommunane, både når det gjeld omsorg, skule, helse og andre forhold. Difor vil vi framleis stå på for å sikra fellesskapet framfor andre område.

Per-Willy Amundsen (FrP) [10:13:01]: Det er ganske symptomatisk at hver gang denne regjeringen konfronteres med kommuneøkonomi, viser man til snøen som falt i fjor, til det som skjedde tidligere – i 2006 og delvis i 2007.

Men nå er det altså en ny situasjon, en situasjon hvor kommunene må kutte på en rekke tjenester. Jeg kan ta et eksempel fra Harstad kommune, som i år i realiteten har en manko i budsjettet sitt på 127 mill. kr, altså 10 pst. av et totalbudsjett på 1,2 milliarder kr. Det er jo dramatisk! Selvfølgelig er det dramatisk, og det er fordi at på toppen av at kommunen ikke selv har sørget for å ha en velholdt økonomi, får man ikke nå de bevilgningene fra Regjeringen som man har trodd at man skulle få. Man har jo trodd på de lovnadene som har kommet hele tiden, og da nytter det ikke å vise til det som har skjedd i tidligere år.

Min utfordring til statsråden blir igjen: Hvor skal man kutte når ikke pengene ligger der, og når det ikke finnes noen automatikk ved at man finansierer disse tjenestene på en skikkelig måte?

Statsråd Magnhild Meltveit Kleppa [10:14:12]: Eg er ikkje sikker på om «snøen som falt i fjor», er det rette uttrykket, men lat meg òg bruka det, for det er jo «snøen som falt i fjor», som gjer at det no snart er 10 000 fleire årsverk i eldreomsorga på kort tid, at det no er 25 000 fleire ungar som har plass i barnehage, og at det no ikkje lenger er 104 kommunar på ROBEB-lista, men 42. Det er fordi landet har ei regjering som prioriterer kommunesektoren.

Både eg og resten av Regjeringa tek inn over oss at her har det skjedd ein kostnadsvekst. Det var det som gjorde

at Regjeringa òg oppjusterte kostnadsveksten frå revidert til budsjettet i år. Men dei endelege tala for 2007 er ikkje klare. Situasjonen i mange kommunar følgjer vi veldig nøye. Det er fordi vi er opptekne av å sikra ...

Presidenten: Det blir tre oppfølgingsspørsmål – først Ine Marie Eriksen Søreide.

Ine Marie Eriksen Søreide (H) [10:15:29]: Den 26. november 2007 sendte kunnskapsminister Bård Vegar Solhjell ut en pressemelding der han uttrykte bekymring for kutt i skolen. Kunnskapsministeren sier han har fått mange meldinger om nedleggelse av skoler og kutt i lærerstillinger.

«Vi må sette tæring etter næring», sier Senterpartiets gruppeleder Arne Kleppa til Stavanger Aftenblad den 28. november 2007. Det foreligger nå forslag i Hjelmeland kommune om å legge ned Årdal skole.

Den 5. januar kunne vi lese på tekst-TV at fire av ti kommuner vil redusere skolebudsjettene i 2008. Det står også at blant de kommunene som er med i undersøkelsen, er det de som er styrt av rød-grønne politikere, som kommer til å kutte mest.

Mener statsråden det er akseptabelt at de rød-grønne kommunene kutter i kommunenes skolebudsjetter?

Statsråd Magnhild Meltveit Kleppa [10:16:23]: Eg deler kunnskapsministeren si bekymring når det gjeld norsk skule, og eg synest det er veldig bra at både statsministeren og andre regjeringsmedlemmer no set søkjeljoset på akkurat det.

Så er situasjonen litt ulik i kommunane. For meg er det litt morosamt å bli møtt med situasjonen i min eigen heimkommune. Det er slik at Høgre lenge har stått for ei sentralisering av skulane i Hjelmeland. No har elevtalet tilsagt at fleire meiner det same.

Engasjement mitt går på å gjera det eg kan for at kommunane skal få midlar i samsvar med dei oppgåvene dei har. Eg er overraska over at ikkje Ine Marie Eriksen Søreide òg ser den forskjellen som er på dette feltet, mellom den førre regjeringa og den noverande.

Presidenten: Bjørg Tørresdal – til oppfølgingsspørsmål.

Bjørg Tørresdal (KrF) [10:17:35]: Jeg vil fortsette å snakke om skolen, for det er engang slik at dersom en skal få en bedre grunnskole, må kommunene settes i stand til det økonomisk. De må ha økonomisk handlingsrom til å satse på flere lærere i skolen.

I går sa statsministeren at nå vil en satse enda mer på grunnskolen, spesielt på leseopplæring, og det henger jo ikke helt sammen med at en ser at mange kommuner kutter i lærerstillinger. Når en da både skal satse på skolen og forlenge skoledagen, så spriker dette. Ser ikke kommunalministeren at det er manglende sammenheng mellom det å satse ekstra på grunnskolen på den ene siden og den virkelighet at kommunene må kutte i lærerstillinger for inneværende år på den andre?

Statsråd Magnhild Meltveit Kleppa [10:18:17]: Eg er veldig glad for det breie engasjementet som no synest å vera òg i Stortinget for å styrkja kommunane si moglegheit til å få ein betre skule. Eg er veldig glad for at landet har ei regjering som er oppteken av akkurat det.

Så vil det vera slik at det er ulike forhold lokalt. I sum på eitt år brukte kommunane vel 7 pst. meir på skule enn året før, og det kan ikkje vera tvil om at ein kan finna liknande tal mellom 2005 og 2006. Regjeringa jobbar altså kontinuerleg for å sikra samsvar mellom oppgåver og midlar. Vi er no i full gang med kommuneproposisjonen for 2009, der dette blir eit tema igjen. Vi ser òg på eit nytt inntektssystem som skal vera meir rettferdig enn det det er i dag, og som difor skal leggja eit endå betre grunnlag for eit likeverdig tilbod.

Presidenten: Åge Starheim – til oppfølgingsspørsmål.

Åge Starheim (FrP) [10:19:32]: I valkampen 2005 brukte dei raud-grønne biletet av tomme symjebasseng rundt om i kommunane, og i annonseteksten teiknar dei eit glansbiletet av korleis det ville verte dersom dei kom til makta. I dei fleste symjebassenga i dag er det tørt som i Sahara, og ifølgje presidenten i Noregs Symjeforbund, Per Rune Eknes, vert Sogn og Fjordane rekna som ein versting, både på grunn av talet på tomme symjebasseng og på grunn av symjeferdigheitene til barna.

Folk flest i Kommune-Noreg er ikkje opptekne av glansbileteteiknarar frå regjeringskvartalet og raud-grønne partitoppar, men av å få ein offentleg sektor som kan gje innbyggjarane det tilbodet som dei rettmessig har krav på, det vere seg eldreomsorg, skule eller symjebasseng.

Spørsmålet er då: Kva vil statsråden gjere for å følgje opp desse løfta? Ser ikkje statsråden at Framstegspartiet har eit poeng med øyremerkte midlar, med bakgrunn i Terra-skandalen og andre negative medieoppslag innafør eldreomsorga?

Statsråd Magnhild Meltveit Kleppa [10:20:37]: Slik eg ser det, er situasjonen veldig ulik frå kommune til kommune. Det viser òg oversikta over korleis kommunane no bruker midlane. Det er nokre som har behov for å styrkja si eldreomsorg, og det er nokre som har behov for å styrkja sin skule. Det betyr at etter mitt syn er øyremerkte midlar ikkje vegen å gå. Eg synest symjebassenga illustrerer at her er det framleis mange viktige oppgåver lokalt som må løysast, og det tilseier eit sterkt engasjement i den same retninga som Regjeringa allereie har lagt eit løp – altså sikra midlar til kommunane i samsvar med dei oppgåvene som skal løysast. Terra-saka er ikkje eit eksempel på korleis alle kommunar løyser sine saker, så den må vi ta for seg.

Presidenten: Vi går videre til neste hovedspørsmål.

Bent Hoie (H) [10:21:54]: Mitt spørsmål går også til kommunal- og regionalministeren.

Jeg registrerer at i den forrige spørreunden klammer også denne ministeren seg til 2006-tallene og skaper

uklarhet om hva som var situasjonen i 2007, og hvordan den er nå, i 2008. Det er det ikke noen særlig uklarhet om, for kommunalministeren kan slå opp i finansministerens nasjonalbudsjett på side 75 og side 76 og der få konstatert at kommunenes frie inntekter gikk ned i 2007, og at prognosene er at kommunenes frie inntekter også vil gå ned i 2008.

Det er den virkeligheten de som er valgt inn og ble nyvalgt til kommunestyrene rundt omkring i hele landet, nå faktisk må forholde seg til. Det er også årsaken til at kommunene kysten rundt og i hele landet stort sett nå driver med å stramme inn på sine budsjetter på de fleste områdene. Denne regjeringens satsing på kommuner var en engangssatsing i 2006, i motsetning til den kraftige veksten i frie inntekter vi hadde både i 2004 og i 2005.

Samtidig fortsetter altså Regjeringens medlemmer å love mer og mer på vegne av kommunene. Bare i høst har de lovet mer til rusbehandling, til idrett, til flere leger på sykehjemmene, til rehabilitering, til kultur, til økte sosialhjelpssatser, til vedlikehold av kirker og skoler og til boligløse. Dette er bare noen av de løftene som er kommet. Selv på Regjeringens 2-årsdag valgte Regjeringen – i en situasjon der de visste at de strammet inn overfor kommunene – å framheve løftet i forhold til kommunene som det viktigste Regjeringen hadde fått til. Dette skaper en forventningskrise i Kommune-Norge, og det har en høy pris, nemlig lokaldemokratiet.

Hva har statsråden gjort for å sette en stopper for at hennes egne kollegaer reiser land og strand rundt og lover mer og mer på vegne av kommunene, samtidig som Regjeringen strammer inn?

Statsråd Magnhild Meltveit Kleppa [10:23:58]: Det er jo nærmast ein uverkeleg situasjon å stå her og ta imot slike «salver» frå ein Høgre-representant, når det ikkje er meir enn vel to år sidan landet hadde ei regjering som sat i fire år og heldt eit svært stramt tak over kommunesektoren.

Det som var tilfellet då denne regjeringa overtok, var at det var 102 kommunar som måtte følgjast spesielt, som var på den såkalla ROBEK-lista. Det som òg er tilfellet, og som Regjeringa har gjort i fellesskap, er snart å ha sikra 10 000 fleire årsverk i eldreomsorga og 25 000 fleire ungar plass i barnehagane i 2006 og i 2007. Kva har denne statsråden gjort? Regjeringa er altså eit fellesskap. Det er rett, som Bent Høie seier, at her er det oppgaver som ligg til dei enkelte fagdepartementa. Men representanten Høie veit like godt som meg at i kommuneproposisjonen er det varsla ei styrking på fleire felt. I budsjettet er det følgd opp med midlar. Så seier eg at eg følgjer veldig nøye med på den situasjonen vi har no ute i kommunane, fordi det har vore ein kostnadsvekst, fordi det er ein lønnsvekst. Og det er klart at det er viktig for ei regjering som er oppteken av fellesskapet, saman å gjera det vi kan for å sikra samsvaret mellom dei oppgåvene som vi vil at kommunane skal løysa – og som Høgre veldig ofte vil at andre skal løysa – og dei midlane som skal stillast til disposisjon.

Når det gjeld oppgang eller nedgang i frie inntekter, spørst det korleis ein reknar med skatteveksten ...

Bent Høie (H) [10:26:02]: I 2004 og i 2005 var det en rekordhøy vekst i kommunenes frie inntekter, så det bildet som statsråden her prøver å skape, er feil. Reduksjonen i antall kommuner på ROBEK-listen var kraftigere i de to siste årene under Bondevik-regjeringen, enn det den har vært i de to siste årene under denne regjeringen. Så det bildet er det feil å bruke i forhold til utviklingen i kommuneøkonomien. Forbedringen var betydelig bedre under Erna Solberg enn det den har vært under Senterpartiets ledelse i Kommunaldepartementet.

Situasjonen er at lokalpolitikkerne i dette landet ikke kan saldere sine budsjetter med denne historieforfalskningen fra statsråd Magnhild Meltveit Kleppa. De kan heller ikke saldere sine budsjetter med lovnadene fra hennes kollegaer.

Spørsmålet er: Er statsråden villig til å betale den høye prisen det er, nemlig undergraving av lokaldemokratiet, for å forsøke å sikre stumpene av denne regjeringens ære?

Statsråd Magnhild Meltveit Kleppa [10:27:08]: Det er ingen tvil om at det er uløyste oppgaver innan eldreomsorg, at det er uløyste oppgaver innan skule og innan andre område i kommunane. Men det kan heller ikkje vera nokon tvil om at det i utgangspunktet er annleis å vera lokal folkevald med ei regjering som bevisst nyskjer å satse på fellesskapet, og som viser det, enn med ei regjering som var meir oppteken av å sikra skattelette.

Vi arbeider no med ein kommuneproposisjon som vil gje eit bilete av situasjonen i 2007 som er meir eksakt enn den situasjonen som både representanten Høie og eg kan teikna no. Så vil vi òg i kommuneproposisjonen visa korleis vi meiner at kommunane bør styrkjast i 2009.

Presidenten: Det blir tre oppfølgingsspørsmål – først Kari Lise Holmberg.

Kari Lise Holmberg (H) [10:28:29]: Forventningskrisen i kommunesektoren startet med siste stortingsvalgkamp. Gjentatte ganger fikk vi høre at bare det ble regjeringsskifte skulle kommunene få det så mye bedre. Og det er riktig at utallige plakater viste tomme badebassenger som skulle fylles opp. Nå, to år senere, står fremdeles mange bassenger tomme. Kommuneøkonomien er slett ikke bedre enn noen gang.

I nasjonalbudsjettet går det fram at de frie inntektene nå reduseres for annet år på rad. Og kommunenes utgifter øker i rekordtempo. Kommunene blir bundet på hender og føtter av Regjeringen. De har ikke handlingsrom nok. I 50 år har elevene i Stange-skolen svømt og plasket rundt i bassengets klorvann. Nå er bassenget breddfullt med betong, skrev VG i november. Bløffet Regjeringen i valgkampen? Og var det med betong bassengene skulle fylles opp?

Statsråd Magnhild Meltveit Kleppa [10:29:34]: Svaret er nei. Regjeringa bløffa ikkje. Bassenga skal ikkje fyllast med betong. Regjeringa skal fortsetja innsatsen for å styrkja fellesskapet. Lat meg nemna eitt eksempel, nemlig kvalitetskommuneprogrammet som vi har sett i gang,

som 89 kommunar no er med i. I desse 89 kommunane vil dei tilsette, leiarane lokalt og dei lokale folkevalde saman sjå på korleis dei kan få ein best mogleg skule og ei best mogleg omsorg lokalt. Tolv andre kommunar ser på sjukefråveret. Dersom kommunane kunne spelt betre på lag med dei tilsette og fått ned sjukefråveret, ville det frigiort 1,5 milliardar kr til andre føremål. Vi jobbar kontinuerleg.

Presidenten: Ib Thomsen – til oppfølgingsspørsmål.

Ib Thomsen (FrP) [10:30:43]: Lederen i Fagforbundet, Jan Davidsen, mener ifølge Dagsavisen at Regjeringen ikke holder hva de lovte i Soria Moria-erklæringen. Lederen mener også at det var en ren valgkampbløff Regjeringen kom med. Davidsen mener at vi nå trenger et kommuneopprør. Ser statsråden at det kan være problematisk for Fagforbundet, for ved at Fagforbundet valgte å gi valgkampstøtte til de rød-grønne partiene, er de nå med på å legitimere denne nedprioriteringen av kommunene?

Statsråd Magnhild Meltveit Kleppa [10:31:17]: Eg synest det er veldig bra at både Jan Davidsen og andre leiarar følgjer nøye med på det som skjer ute i kommunane. Dei har sine tilsette der. Dei veit mykje om både det arbeidet som skal utførast, og dei moglegheitene som er til å gjera dette arbeidet lokalt.

Det er viktig å følgja nøye med og frå departementet si side. Vi har ei open dør. Det er ikkje slik at vi får tog inn gjennom dørene, men det kjem ordførarar og andre representantar for kommunane og fortel om situasjonen slik han er no, og det tek vi på største alvor. Eg håpar at Ib Thomsen ser at det no er eit sterkare engasjement for å styrkja kommunesektoren enn det var for to år sidan.

Presidenten: Lars Sponheim – til oppfølgingsspørsmål.

Lars Sponheim (V) [10:32:28]: Heldigvis er det fortsatt sånn her i landet at vann er billigere enn betong, så jeg håper at Regjeringen sparer kommunene for noe annet enn vann i bassengene.

Kommunenes Soria Moria-rus er på et vis over. Hverdagen er kommet. Det er harde budsjetttrunder. Det må prioriteres, og det må kuttes – slik det alltid har vært. Heldigvis har vi et lokaldemokrati som kan gjøre den jobben. Det er aldri så viktig med lokaldemokrati som nettopp når det må prioriteres hardt. Det er det politikk handler om. Hadde det vært sånn at det var enormt mye penger og de var øremerket, hadde vi knapt trengt politikere. Heldigvis trenger vi politikere. Kommunenes hverdag er blitt slik den alltid har vært – veldig hard for å få endene til å møtes. Da er det viktig at myndighetene holder fast ved presset som må være der, nemlig på å effektivisere, gjøre ting smartere, gjøre ting billigere, gjøre ting enklere. Jeg er redd at den forventningskrisen som ble skapt, har gjort at kommunene har senket skuldrene noe når det gjelder å bli litt bedre hver dag. Sørger statsråden for at de blir det?

Statsråd Magnhild Meltveit Kleppa [10:33:30]: Eg synest det er bra at det er forventningar både ute i kommunane og blant folk flest om betre tenester, og det er bra at lokale folkevalde har forventningar til at Regjeringa følgjer opp.

Lat meg utdjupa eitt eksempel på korleis Regjeringa arbeider nettopp for å sikra større effektivitet i tenestene, nemleg kvalitetskommuneprogrammet. Det unike der er at lokale folkevalde, tilsette og leiarar set seg saman rundt eit bord og ser på kva dei kan gjera i sin kommune for å få best mogleg omsorg og best mogleg skule av pengane. Det vert no meldt tilbake om eit stort engasjement. Så langt er 89 kommunar med i dette prosjektet. Målet er at det skal vera med 200 ved utgangen av året. Elles er eg veldig glad for at det er mange lokale folkevalde som ser at det er viktig med effektivitet.

Presidenten: Vi går vidare til neste hovudspørsmål.

Ingebrigt S. Sørfonn (KrF) [10:34:47]: Eg har eit spørsmål til fiskeri- og kystministeren.

Sist laurdag vakna me opp til nyhenda om at Regjeringa vil gje adgang til å krevja avgift av alle som driv næringsverksemd i kystsona. Dette sende bølger av sjokk inn i ulike næringer som er avhengige av sjø og kystsoner. Dette vil svekkja ei sterkt konkurranseutsett næring, seier Norske Sjømatbedrifters Landsforening. Energibedriftenes landsforening varslar auka nettleige. For eigen del må eg leggja til at forslaget ikkje kan vera koordinert med eit sterkt politisk ønske om færre skjemmaende, straumførande kraftliner.

Sidan spørsmålet mitt går til fiskeriministeren, vil eg fokusera på konsekvensane for næringane knytte til fiskeri og havbruk. Det desse næringane ikkje treng, er fleire og meir kompliserte avgifter, for Regjeringa har enno ikkje greidd å ordna opp i den svepa som NO_x-avgifta har lagt om fiskerinæringa. Regjeringa har heller ikkje vist vilje til å sjå på fiskarfrådraget for å betra rekrutteringa til næringa. Dette er forvirrande. I tillegg har me Arbeidarpartiet sin uavklarte interne diskusjon om skatteauke eller ikkje. Ifølge Dagsavisen den 5. januar i år opnar nestleiararen i Arbeidarpartiet, Helga Pedersen, for å auka skattenivået i 2009. Det er tydeleg langt igjen til dei mykje omtala stabile og føreseielege rammevilkåra for næringslivet. Når det gjeld fiskeri og havbruk, har desse næringane faktisk ikkje noko alternativ til det å driva i sjøen og i kystsona.

Spørsmålet mitt er: Meiner verkeleg fiskeriministeren at kystnæringane sine rammevilkår vil verta betre ved at ein innfører ei slik kystsonavgift?

Statsråd Helga Pedersen [10:36:35]: Den største utfordringen havbruksnæringen står overfor i Norge i dag, er tilgang på mer areal. I mange fjorder er det veldig trangt. Det er kommunene som styrer arealtildelingen til oppdrettsnæringen, og mange kommuner har vært opptatt av at de har kostnader med å legge til rette, men ingen mulighet til å få det kompensert – i hvert fall ikke i en startfase. I tillegg har de ingen sikkerhet for at oppdrettsanlegg

forblir i kommunen over tid. Derfor har Regjeringen sagt at man prinsipielt vil vurdere å gi kommunene adgang til å ta betaling for areal.

Dette er ingen nyhet. Dette varslet Regjeringen i vår strategi for en konkurransedyktig havbruksnæring, som ble presentert på Aqua Nor-messen i Trondheim i august i fjor. Det var et forslag som ble veldig godt mottatt både i næringen og blant kommunene langs kysten. Så skal vi ha en skikkelig saksbehandling når det gjelder hvordan dette skal kunne innføres. Det er en arbeidsgruppe ledet av Finansdepartementet som gjør det arbeidet. Man har bedt om innspill fra næringene langs kysten og kommunene, så her får alle som har synspunkter på saken, muligheter til å si sin mening før Regjeringen konkluderer i statsbudsjettet for 2009.

Ingebrigt S. Sørfohn (KrF) [10:38:00]: Det som skjedd sist laurdag, var at denne saka fekk ei betydeleg omdreining og ei presisering av kva ein kan venta seg frå Regjeringa. Og frå før veit me at når kompromisset er i ferd med å forma seg, er det veldig vanskeleg å få gjort det om frå Regjeringa si side. Det næringa ikkje treng, verken havbruksnæringa eller fiskerinæringa, er endå meir uvisse. Det er så mykje ustabilitet, så mykje som er uføreseieleg for næringa, som slit, og ikkje berre med arealet.

Eg kan ikkje skjønna at ei avgift vil forbetra arealtilgangen. Det vil svekka innteninga for ei næring som allereie er utsett. I tillegg har dei utfordringar knytt til marknad, for osb. Mange av dei som driv i denne næringa, er ikkje rikingar som skal takast, slik som Regjeringa vil, men det er ærlege slitarar som gjer så godt dei kan, og som prøver å få endane til å møtast. Bekymringa er veldig stor for at ei slik kystsonavgift vil leggja ei ytterlegare hindring for næringa, og vil sløkkja fleire lys langs kysten.

Statsråd Helga Pedersen [10:39:06]: Denne regjeringen står for en rettferdig skattepolitikk, der de som har mest penger, også skal bidra mest. Vårt skatteløfte om 2004-nivå ligger fast ut 2009, bare så det er sagt. Hva skattene skal være etter det, får vi komme tilbake til. Jeg har ikke tatt til orde for et høyere skattenivå, så la ikke det bli hengende her i salen.

Når det gjelder den saken som Sørfohn primært stilte spørsmål om, er bakgrunnen for forslaget vårt nettopp å sikre næringen tilgang til areal. Hvis man spør oppdrettsnæringen om hva som er deres største utfordring, vil nok de fleste aktørene svare nettopp det. Da er det viktig at kommunene har både evne og vilje til å gjøre den jobben, både ved at man gjennomfører kystsonplanlegging, som er en forutsetning for å sette av areal til havbruksnæringen, og eventuelt også investerer i infrastruktur og andre tiltak som er nødvendige for å ønske oppdrettsnæringen velkommen.

Presidenten: Det blir tre oppfølgingsspørsmål – først Øyvind Korsberg.

Øyvind Korsberg (FrP) [10:40:29]: La meg bare slå

fast at Fremskrittspartiet er imot enhver form for eien-domsskatt, det være seg til lands, til vanns eller i lufta, dersom Regjeringen skulle få slike ideer.

De som vil få problemer her, er nok først og fremst de næringene innenfor oppdrettsnæringen som sliter med marginal lønnsomhet. Jeg tenker da på skjelloppdrett og ikke minst også torskeoppdrett og andre typer næringer, som vil bli rammet hardt.

Jeg har lyst til å stille spørsmål om statsråden vil legge opp til at denne avgiften blir differensiert ut fra forskjellige næringer. Jeg vil også stille spørsmål om annen næringsvirksomhet til sjøs vil bli rammet av lignende avgifter, eksempelvis næringer knyttet til vindmøller, havner, kaianlegg, ferjetrafikk, cruisetrafikk, taretråling og annen fiskerivirksomhet.

Statsråd Helga Pedersen [10:41:32]: Jeg synes det er ganske interessant å observere at Fremskrittspartiet tidligere i spontanspørretimen i dag har bekymret seg over kommuneøkonomien, men samtidig tar de avstand fra eiendomsskatt, som faktisk tilfører de samme kommunene inntekter.

Så er det klart at vi fra Regjeringens side skal jobbe videre med å sikre lønnsomhet i alle deler av sjømatnæringen. Jeg må få lov til å minne om at 2007 ble et rekordår for sjømatnæringen. Det ble eksportert sjømat for 37 milliarder kr, og spesielt gledelig var veksten i eksport av oppdrettstorsk. Dette er en veldig positiv utvikling. Det skyldes ikke minst at man fra myndighetenes side har tilrettelagt med bevilgninger til forskning og utviklingsarbeid.

Når det gjelder prosessen med eventuell avgift for bruk av sjøareal, er det altså en prosess som Finansdepartementet leder. Hva konklusjonene blir etter den prosessen, er det for tidlig å si noe om.

Presidenten: Torbjørn Hansen – til oppfølgingsspørsmål.

Torbjørn Hansen (H) [10:42:40]: Da Arbeiderpartiet satt i opposisjon, lovte de en ny og aktiv næringspolitikk, og at det skulle bli lys i husa langs kysten – og det var særlig langs kysten Arbeiderpartiet skulle satse i næringspolitikken.

Dette forslaget går rett inn i rekken av forslag som forverrer rammevilkårene for kystnæringslivet. Fra før har vi NO_x-avgiften som svekker lønnsomheten i fiskerinæringen med nærmere 200 mill. kr, visstnok en miljøseier for Sosialistisk Venstreparti. I 2008 har vi 1,4 milliarder kr i skatteskjerpelse for den maritime klyngen, også en seier for Sosialistisk Venstreparti. I Aftenposten på lørdag kunne vi lese at Sosialistisk Venstrepartis statssekretær i Miljøverndepartementet ønsket å innføre et nytt prinsipp for beskatning, nemlig en arealavgift for Kyst-Norge, som vil svekke konkurransevnen til all næringsvirksomhet som bruker kysten.

Ser ikke Arbeiderpartiet at dette er et dramatisk løftebrudd? Det er ingen statsråder i Regjeringen som forsvarer kystnæringslivet når den type saker kommer opp.

Statsråd Helga Pedersen [10:43:49]: Når det gjelder spørsmålet om kommunenes adgang til å ta betaling for bruk av kystsonene, er det altså noe som jeg presenterte under Aqua Nor-messen i Trondheim. Formålet med det forslaget er nettopp å sikre næringen tilgang til areal, noe den svært sterkt ønsker. Næringen mottok også det forslaget svært positivt, og nå hører Finansdepartementet veldig nøye på alle innspill i det arbeidet som skal gjøres.

Regjeringen har nettopp lagt fram forslag til en ny havressurslov. Vi har lagt fram en ny strukturpolitikk. Vi har nesten fordoblet det marine verdiskapingsprogrammet, og i 2008 skal vi ha et særlig fokus på de kystkommunene som sliter. Vi har et statlig investeringsfond der en halv milliard kroner er øremerket marin sektor. Det ble satt eksportrekord i 2007, og lønnsomhetsundersøkelsen viser også at situasjonen jevnt over er svært god i flåteleddet. Så den krisebeskrivelsen som opposisjonen i Stortinget prøver å tegne av den marine næringen, deler jeg ikke.

Presidenten: Leif Helge Kongshaug – til oppfølgings-spørsmål.

Leif Helge Kongshaug (V) [10:45:02]: Historien har vist at oppdrettsnæringen er en syklisk næring med sterk internasjonal konkurranse. I EU-markedet er det en konkurrent som Skottland, og ellers Chile – spesielt innenfor laksenæringen.

Nå har vi nye næringer innenfor den tradisjonelle havbruksnæringen. Jeg tenker da på skjellnæringen, som ikke har fått ordentlig fotfeste, og også torskenæringen.

Jeg er litt opptatt av det totale avgiftstrykket og konkurransesituasjonen. Utenom de generelle avgiftene og skattene betaler oppdrettsnæringen nå forskningsavgift, eksportavgift, avgifter til Mattilsynet, og de har også store transportkostnader til markedet. Kanskje aller verst er konkurranseflaten ved rekruttering av folk til næringen, på grunn av nettolønnsordningen i handelsflåten.

Nå er det også snakk om en arealavgift. Hva mener statsråden når det gjelder den framtidige konkurransesituasjonen i oppdrettsnæringen?

Statsråd Helga Pedersen [10:46:06]: Vi har utrolig gode tall å vise til for 2007, og en utrolig positiv utvikling både for oppdrettsnæringen og for den tradisjonelle fiskerinæringen.

Så er det åpenbart at i naturbaserte næringer vil det svinge, også i framtiden. Men det skal i hvert fall ikke stå på Regjeringens innsats. Vi skal fortsette å lage en fiskeripolitikk, en havbrukspolitikk, som legger til rette for lønnsomme arbeidsplasser langs hele kysten. Vi skal fortsette å prioritere marin forskning, der bl.a. oppdrettstorsken er en av de artene vi prioriterer høyest. Det er også en årsak til de gode resultatene vi nå ser. Uten den forskningsinnsatsen som er lagt ned over lang tid, hadde det ikke gått så bra som det gjør nå.

Presidenten: Vi går videre til neste hovedspørsmål.

Lars Sponheim (V) [10:47:10]: Mitt spørsmål går til statsråd Aasland.

Jeg må få gi uttrykk for på vegne av meg selv og Venstre, som er så engasjert i forskningsspørsmål, at det er en glede å kunne ønske – for første gang – en ren forskningsminister velkommen i spontanspørretimen! Jeg kan ikke love at det vil være slik hver gang, men statsråden må regne med at det er stor sannsynlighet for at når hun er her i disse spørretimene, vil Venstre være engasjert i forskningsspørsmål, og vi ønsker en dialog om det.

Vi er vel også av dem som sterkest har tatt til orde for at en regjering trenger en egen forskningsminister. Etter mange år i regjering er det min klare erfaring og oppfatning at det er viktig å ha en som har en stemme om forskning og ikke har andre ærend rundt en regjerings bord for å få til de rette prioriteringene. Men det er ikke tilstrekkelig alene. Det er bare ett bidrag for å få en økt innsats på forskning og en ny og viktigere forskningspolitikk framover. Statsrådets forgjenger ble heftende ved sin uttalelse, som vel var mer en unnskyldning på vegne av Regjeringen, om et såkalt hvileskjær i forskningspolitikken etter dårlige budsjetttrunder i regjering.

Vår forventning til den nye forskningsministeren er at hvileskjæret skal gå over til rask fart mot mål. Derfor var det med stor undring at vi kunne lese i et intervju i bladet Forskning at forskningsministeren avblåste selve forskningsmålet om 3 pst. av BNP og erstattet det med en uttalelse om at det skal stå der som en stjerne en skal strekke seg etter. Nå trodde ikke jeg at Regjeringen etter en mislykket månelanding skulle drive mer med romfart, men det var altså slik! Hvis en skulle være litt polemisk, kunne en si at hvileskjæret ikke er erstattet med at løpet er avblåst, men at en har satt seg på tribunen og ser på stjernene.

Mitt spørsmål til statsråden er ganske enkelt: Hva vil statsråden i forskningspolitikken?

Statsråd Tora Aasland [10:49:12]: Jeg vil takke Sponheim og Venstre for engasjementet i forskning og høyere utdanning og takke for den invitasjonen til dialog som her kom. Jeg vil gjerne ha både Sponheim og Venstre med i en stjerneallianse, men jeg håper den skal være konkret!

Jeg har tidligere her i Stortinget gitt uttrykk for at 3 pst.-målet står. Det står vi fast ved. Det er en krevende sak, og jeg vil minne oss alle om at det må til to viktige medspillere for å nå det målet. Den ene er oss selv, fra statens side, og den andre er næringslivet, som skal stå for to av de tre prosentene i forskningsinnsatsen. Min oppgave er å forsøke å nå målet fra statens side, 1 pst. av dette innen 2010, og samtidig stimulere næringslivet til å være med og satse. Jeg er veldig klar over at vi ikke får en satsing fra næringslivet hvis vi ikke gjør noe selv. Det er absolutt min ambisjon å gjøre maksimalt. Det er ikke nødvendig for meg å ramse opp for representanten Sponheim alle de gode forskningsprosjektene vi har i gang, og som vi kunne hatt mer av, men jeg vil understreke min vilje og min ambisjon til å få dette til. Jeg er helt overbevist om at vi alene ikke får det til, fordi vi ikke helt styrer næringslivet

i denne saken. Det viktigste jeg kan gjøre, er å motivere våre utdannings- og forskningsinstitusjoner og å stimulere næringslivet.

Lars Sponheim (V) [10:50:54]: Det er helt åpenbart at å få med seg næringslivet er helt avgjørende for å nå de forskningsmål vi har satt. Kanskje det viktigste bidraget de siste årene har vært SkatteFUNN-ordningen, som har gjort at næringslivet har bidratt mye.

Nå hadde jeg i går kveld gleden av å høre statsråden dele ut Nyskappingsprisen fra NHO til en flott bedrift som bidrar til å løse miljøproblemene, Wema System AS. Da hørte jeg statsråden i sin glede over den utdelingen si at takket være Regjeringens ordninger hadde denne bedriften oppnådd det de hadde. Nå er det slik at den eneste ordningen Wema System har brukt, har vært SkatteFUNN-ordningen, som dagens regjeringspartier var imot, og som dagens regjering har svekket. Allikevel tok jeg dette som et tegn på at kanskje den nye forskningsministeren helhjertet stiller opp for SkatteFUNN-ordningen og heller varsler at den skal styrkes og bli bedre, nettopp for å få næringslivet til å engasjere seg mer i forskning.

Statsråd Tora Aasland [10:51:52]: Jeg ønsker å se framover, og jeg ønsker å ta med alle gode virkemidler som kan stimulere forskning.

I mitt arbeid med å få dette til er det viktig å ha god kontakt med de andre statsrådene, ikke minst nærings- og handelsministeren. Hans departement er i ferd med å legge fram en melding om innovasjon, hvor også vi fra Kunnskapsdepartementet er med. Jeg håper at vi gjennom det arbeidet kan forsterke gode ordninger som stimulerer til forskning. Jeg står selvfølgelig fast ved gleden over at bedriften fra Bergen i går fikk Nyskappingsprisen. Det var vel fortjent!

Presidenten: Det blir tre oppfølgingsspørsmål – først Anders Anundsen.

Anders Anundsen (FrP) [10:52:48]: Vi er kommet i en litt underlig situasjon i forskningspolitikken nå. Det å tale med to tunger blir sjeldent satt pris på, men nå har vi en forskningsstatsråd som helt åpent går ut og taler med to tunger. I dag har vi hørt at hun snakker om en «stjerneallianse», om et urealistisk «3 pst.-mål» innen 2010. Dette skaper en del utfordringer, og senest i TV 2 Nyhetskanalen i går sa statsråden noe sånt som at i forhold til målene er de skrittene vi tar, litt for små. Jeg antar at statsråden da viste til de skrittene som Regjeringen tar, som er altfor små i forhold til det målet vi har innen forskningspolitikken.

Fremskrittspartiet mener at her må man gjøre ett av to. Enten må man si at 3 pst.-målet ikke kommer til å bli nådd, og man må lage en ny målplan, eller så må man rett og slett ta større skritt og trappe kraftig opp, slik at vi kan nå 3 pst.-målet innen 2010. Hva velger statsråden?

Statsråd Tora Aasland [10:53:48]: Takk for spørsmålet. Jeg taler ikke med to tunger. Jeg bare erkjenner at målet er ambisiøst, og i valget mellom Fremskrittsparti-

ets oppskrifter kunne det være fristende å si ja takk, begge deler. Jeg skal nå nøye meg med å si at jeg vil arbeide for at vi skal nå målet. Det er et tidsperspektiv på dette, og det er en krevende sak, men det er min ambisjon. Det er det jeg arbeider etter nå.

Presidenten: Gunnar Gundersen – til oppfølgingsspørsmål.

Gunnar Gundersen (H) [10:54:23]: Jeg var også til stede under utdelingen av Innovasjonsprisen i går og gledet meg i og for seg over at statsråden var veldig opptatt av å rose SkatteFUNN-ordningen. Hun var faktisk så opptatt av det at jeg tror hun glemte å rose gründerne bak bedriften. Det er litt underlig i lys av at Regjeringen faktisk har strammet inn på SkatteFUNN-ordningen, og at Høyre og opposisjonen for øvrig i sine alternative budsjett har foreslått en forsterkning av ordningen, for, som ministeren sier, her får man ingen ting uten at også staten er med på å gi de rette incentivene for ordningen.

Så noterte jeg meg at hun heller ikke svarte på representanten Sponheims spørsmål. Nå kommer det jo en evaluering av SkatteFUNN-ordningen, som er rett rundt hjørnet, og ryktene sier at den er ganske positiv.

Så spørsmålet er: Kan statsråden forsikre om at hun både i lys av prisutdelingen i går og forhåpentligvis i lys av den evalueringen som kommer, ikke vil gjøre noe for ytterligere å svekke SkatteFUNN-ordningen?

Statsråd Tora Aasland [10:55:28]: Jeg vil selvfølgelig også her understreke at jeg var veldig ydmyk og takknemlig overfor *bedriften* i går. Så la det være sagt.

Når det gjelder SkatteFUNN-ordningen og andre viktige ordninger som skal stimulere forskning, viste jeg til innovasjonsmeldingen fra Nærings- og handelsdepartementet. Denne er under arbeid, og den er også et samarbeid mellom Regjeringens ulike medlemmer. Jeg vil ikke forsuttere noe, men jeg skal love både representanten og ikke minst oss selv i Regjeringen at vi vil være veldig nøye med å se på hvilke ordninger som fungerer, og hvilke som ikke fungerer. Er det positive tilbakemeldinger, så tar vi dem selvfølgelig med oss.

Presidenten: Karen Marie Hartmark – til oppfølgingsspørsmål.

Karen Marie Hartmark (KrF) [10:56:18]: Representanten Sponheim understreket behovet for en sterkere innsats på forskning i Norge. Det er viktig med konkrete tiltak for å oppnå mer forskning, også i næringslivet. På NHOs årskonferanse i går kom det klar melding om dette, bl.a. fordi det gir gode ringvirkninger til samfunnet for øvrig. Et tiltak som virker, som også har vært nevnt nå, er SkatteFUNN-ordningen.

Ministeren sier at hun vil forsterke gode ordninger som også stimulerer forskning i næringslivet. Betyr dette at ministeren vil styrke SkatteFUNN-ordningen som Regjeringen tidligere har svekket? Kan vi få et klart svar på dette?

Statsråd Tora Aasland [10:57:06]: Jeg er glad for at jeg har mange med meg når det gjelder å finne både gode argumenter og gode virkemidler for å styrke forskningen. SkatteFUNN-ordningen er et av de elementene vi har. Jeg vil gjenta at dette ikke er mitt ansvar alene. Jeg står her sammen med flere statsråder, bl.a. nærings- og handelsministeren som har det direkte ansvaret for akkurat dette. Men i hans melding om innovasjon er også jeg og mitt departement med, og jeg kan igjen love, og jeg gjentar det jeg sa i stad, at vi vil se på alle gode ordninger som også i tilfelle viser seg å ha fungert positivt, når vi skal stimulere næringslivet til å være med på laget og drive mer forskning.

Presidenten: Vi går videre til neste hovedspørsmål.

Anders Anundsen (FrP) [10:58:04]: Mitt spørsmål går til statsråd Aasland.

Norske elever er internasjonalt kjent for å ha dårlige kunnskaper i matematikk. Til tross for at vi gjennom flere år har hatt en realfagsatsing i dette landet, så er resultatene av den realfagsatsingen ifølge evalueringsrapporten veldig dårlig. Dette ser ut til å forplante seg i det øvrige utdanningssystemet, også når det gjelder høyere utdanning.

I Aftenposten mandag kunne vi lese at av 250 studenter som i høst meldte seg til Matt1000 ved Universitetet i Oslo, strøk 49 pst. Av dem som bestod, var gjennomsnittskarakteren D, og ingen studenter fikk beste karakter, som er A. Regjeringens satsing på høyere utdanning har bl.a. ført til at Universitetet i Oslo i 2008 må kutte 205 mill. kr i sine budsjetter. Det matematisk-naturvitenskapelige fakultet ved Universitetet i Oslo må alene kutte 22,9 mill. kr.

Det er en sterk bekymring i hele Kunnskaps-Norge over de begredelige resultatene som studentene presterer, og jeg vil utfordre statsråden på følgende: På hvilken måte mener statsråden at ytterligere kutt ved utdanningsinstitusjonene vil bidra til å bedre studentenes kompetanse i f.eks. matematikk?

Statsråd Tora Aasland [10:59:36]: Jeg deler representantens bekymring over matematikkunnskapene og har stor forståelse for at det er et diskusjonstema. Som statsråd blander jeg meg ikke inn i universitetenes interne prioriteringer, så det er oppløftende at Universitetet i Oslo i samme artikkel sier at de ser sitt ansvar i akkurat det å få høynet nivået på matematikkunnskapene.

Det som imidlertid er mitt ansvar, som også representanten var inne på, har med rammevilkårene og de overordnede vilkårene å gjøre. Da er selvfølgelig penger én ting, og det er en sak som vi arbeider med i budsjettssammenheng. Men det er også andre virkemidler her. Løftene for realfagene håper jeg jo også skal virke på lengre sikt, særlig hvis man har institusjonene selv med seg.

Jeg har også lyst til å nevne, og er glad for å få en anledning til det, at når vi nå går gjennom lærerutdanningen, som jeg tror er en viktig faktor i dette fordi det har med motivasjon kombinert med kompetanse å gjøre, vil vi

prøve, gjennom det vi der forhåpentligvis kan legge fram også til debatt i Stortinget, å motivere flere lærerstudenter til å velge fordypning i matematikk og realfag. Det er altfor få som gjør det i dag. Dermed får vi et litt for svakt utgangspunkt. Så må vi også sikre at innholdet i matematikkfaget i lærerutdanningen er i samsvar med behovene. Vi har en utfordring når vi ser hvordan dette forplanter seg opp i universitetssystemet. Det ser jeg. Men dette er blant det vi vil prøve å satse på for å gjøre bildet bedre i framtiden.

Anders Anundsen (FrP) [11:01:21]: Jeg vil takke statsråden for svaret.

Realiteten er jo at til tross for realfagsatsingen, som har ført til at flere elever velger realfag i grunnopplæringen, øker ikke kunnskapsnivået til elevene. Det er heller ikke reflektert noe høyere kunnskapsnivå blant studentene. Det er sterkt bekymringsfullt. Det er faktisk dramatisk. Jeg føler ikke at statsråden egentlig har erkjent hvor dramatisk det vil være for Norge på lang sikt hvis hun ikke klarer å løse denne situasjonen raskt.

Jeg synes at de tiltakene som statsråden nevner, ikke er gode nok. De ligger på en måte tilbake i tid. Det er ingen nye tiltak. Jeg er helt sikker på at en statsråd med store ambisjoner for høyere utdanning, som statsråden hevder hun har, vil se sitt ansvar og gjøre noe med rammevilkårene for høyere utdanning, bl.a. når det gjelder økonomi. Men hvis vi ser bort fra økonomi et lite øyeblikk, selv om det er veldig viktig, hvilke fire nye tiltak – *nye tiltak* – vil denne regjeringen gjennomføre i 2008 for å bedre studentenes kunnskap i matematikk?

Statsråd Tora Aasland [11:02:21]: Jeg har nevnt noen av de tiltakene som allerede er i gang. Jeg tror det er like viktig å tenke på hvordan vi kan forsterke og eventuelt kanskje endre innretningen på noen av de tiltakene som er, framfor hele tiden å finne nye tiltak. Men jeg er også opptatt av at vi søker etter det, og er selvfølgelig åpen for ideer til tiltak som kan være med på å styrke kompetansen.

Ett tiltak som jeg ikke nevnte i mitt forrige svar, er en fortsatt styrking av etter- og videreutdanning for lærere, bl.a. i nettopp matematikk og realfag. Jeg tror faktisk at i dette tilfellet må noe mer av det samme som vi har holdt på med, i hvert fall være en del av løsningen.

Presidenten: Det blir oppfølgingsspørsmål – Ine Marie Eriksen Søreide.

Ine Marie Eriksen Søreide (H) [11:03:18]: Det er ikke bare ved matematikkstudiene ved Universitetet i Oslo det ropes varsku. Også ved Kjemisk institutt ved NTNU har det vært ille. Laboratorietida har vært halvert ganske lenge. Det har skjedd etter at SV kom inn i regjering. Veldig mange av studentene ved NTNU sier at de er bekymret for den utdanninga de får.

I tillegg vet vi at det kuttet som har kommet i basisbevilgningene til universiteter og høyskoler, er et veldig feigt kutt, rett og slett fordi Regjeringa forventer at institusjonene sjøl skal ta belastningen med å peke på hvor det

skal kuttes. Regjeringa forventer egentlig den samme aktiviteten for langt mindre penger. Vi vet nå at det kuttet får store konsekvenser, ikke bare ved Universitetet i Oslo, men også ved andre store og små institusjoner rundt omkring i dette landet. Hvordan forventer statsråden at det skal være mulig for institusjonene å gjennomføre en god og kvalitetsmessig utdanning for de studentene som nå er ved institusjonene?

Statsråd Tora Aasland [11:04:22]: Det er en viktig forutsetning for Kvalitetsreformen at institusjonene skal være autonome, at de altså skal ha en ganske stor grad av styring over sine egne rammer. Men det tar selvfølgelig ikke fra meg det overordnede ansvaret for rammene. Det er, som jeg sa i mitt forrige svar, et viktig budsjettspørsmål, som jeg selvfølgelig ikke kan si noe mer om her.

Jeg vil fremdeles framheve at det er universitetenes ansvar å prioritere innenfor de rammer de til enhver tid har, og kanskje være litt våkne i forhold til de viktige temaene og de viktige områdene, f.eks. realfag, som er et helt spesielt satsingsområde, og som burde få den prioritet det skal ha, uansett ramme.

Presidenten: Bjørg Tørresdal – til oppfølgingsspørsmål.

Bjørg Tørresdal (KrF) [11:05:20]: Jeg tror at dersom vi skal få flinke studenter i matematikk, må vi begynne med å få flinke elever i matematikk i grunnskolen. Vi må legge grunnlaget der. Skal vi få flinke elever i matematikk, må vi ha flinke lærere som underviser i matematikk. Vi har en utfordring fordi det må bli mer attraktivt å være lektor i matematikk og naturfag i lærerutdanningen. Det er slik i dag at en lektor med f.eks. ti års erfaring vil gå ned i lønn dersom han går fra videregående skole til lærerutdanningen. Det bør bli mye mer attraktivt å jobbe i lærerutdanningen. Mitt spørsmål til statsråden blir: Hva vil statsråden gjøre for å gjøre dette mer attraktivt, slik at vi sikrer oss de beste lærerne i lærerutdanningen?

Statsråd Tora Aasland [11:06:09]: Jeg nevnte i et av mine tidligere svar at vi nå er i ferd med å arbeide med lærerutdanningen. Et av de aller viktigste målene er nettopp å heve statusen for både lærerutdanningen og lærerne. For å få til det er det ett viktig krav, og det går på opptak. Hvordan skal vi klare å rekruttere til lærerutdanningen, altså våre framtidige lærere, de beste, de som er motivert, og hvordan skal vi klare å få dem inn i en utdanning som er med på å videreutvikle de gode egenskapene som ikke bare handler om faglig kompetanse, men også om evnen til å motivere og stimulere til god læring? Det er et meget viktig spørsmål for oss. Jeg er glad for at det ble tatt opp og understreket av representanten Tørresdal.

Presidenten: Vi går videre til siste hovedspørsmål.

Ine Marie Eriksen Søreide (H) [11:07:13]: Mitt

spørsmål går til forsknings- og høyere utdanningsministeren.

Statsråden begynte sin statsrådperiode med å holde et foredrag der hun etterlyste sektorens argumenter for forskning. Argumentene er i veldig stor grad å finne bl.a. i den forskningsmeldinga som ble tverrpolitisk vedtatt i 2005.

Så har statsråden fortsatt sin karriere med å skape usikkerhet om hvorvidt målene i forskningsmeldinga fortsatt står fast. Det har vært veldig mye fram og tilbake med 3 pst.-målet – om det står fast i sin nåværende form, om det skal skyves til 2020. Det har i det hele tatt vært skapt stor usikkerhet om hva statens bidrag til forskning skal være. I beste fall er det en usikkerhet. I verste fall er det et tverrpolitisk og enstemmig vedtatt mål som er forlatt.

I tillegg har Regjeringa lagt seg til en praksis der den bruker avkastningen fra Forskningsfondet på en helt annen måte enn det som var forutsatt. Nå brukes avkastningen fra Forskningsfondet ikke til å sikre forskningen langsiktige penger, men til å sikre bevilgninger til løpende utgifter, som f.eks. finansieringen av kontingenten i EUs 7. rammeprogram for forskning og ikke minst finansieringen av stipendiater over statsbudsjettet. Dette betyr altså at Forskningsfondet som mekanisme for å sikre forskningen langsiktige bevilgninger på det nærmeste er ødelagt.

Vi vet i tillegg at en av nestorene i norsk forskning, professor Per Brandtzæg, skrev en kronikk i VG onsdag 12. desember, der han sier:

«Forskningsminister Tora Aasland og finansminister Kristin Halvorsen sitter med nøkkelen til å redde norsk forskning. Men så langt står SV-statsrådets handling i grell kontrast til partiets lovnader fra før valget.»

Jeg vil tillegge: Det står også i grell kontrast til den enstemmig vedtatte forskningsmeldinga vi har.

Mitt spørsmål er: Hvordan planlegger Regjeringa å nå det offentlige forskningsmålet innen 2010?

Statsråd Tora Aasland [11:09:16]: Når det gjelder forskningsmålet, vil jeg igjen gjenta – som jeg har gjort flere ganger i denne salen – at det målet står fast. Det er en ganske stor aktivitet nå for å få på plass nødvendige, både strategiske og konkrete, prosjekter i henhold til forskningsmeldingen som Stortinget har vedtatt, for å fortsette den strategien for å nå målet. Men jeg vil ærlig innrømme også her at det er krevende, og vi har gått litt for små skritt. Det gjelder både staten og næringslivet. Så jeg skal ikke legge skjul på at det er en krevende øvelse. Men jeg gjør absolutt det jeg kan for å få det til, og for å fortsette med den strategien som er begynt, og som Stortinget har sluttet seg til, ved å satse på viktige områder. Nå har jo noen av disse områdene blitt spesielt viktige i den senere tid. Ikke minst gjelder det området miljø og klima, som også var en del av elementene i forskningsmeldingen.

Når det gjelder Forskningsfondet og bruk av midler til ulike deler av forskningen, har representanten Eriksen Søreide helt rett i at noe av avkastningen fra Forskningsfondet nå er brukt til EU-forskningen. Jeg vil likevel si at forskningen i forbindelse med EUs 7. rammeprogram er en meget viktig del av norsk forskning. Jeg ser poenget

med begrensning av handlefriheten innenfor Forskningsrådet, men jeg ser likevel det store utbyttet vi har av den EU-forskningen som norske forskningsmiljøer er med i. En siste kommentar til det er at hvor stor avkastningen blir, avhenger selvfølgelig av fondets størrelse. Så her er det også et viktig stykke arbeid å gjøre, ikke minst for meg og for Regjeringen, for å komme i mål i akkurat det spørsmålet.

Ine Marie Eriksen Søreide (H) [11:11:16]: Jeg er glad for å høre at statsråden slår fast at 3 pst.-målet nå gjelder. Da formoder jeg også at det er det som kommer til å gjelde framover, og at det er det signalet som skal sendes ut. Det er jo ikke tvil om at signalene som nå sendes, er veldig uoversiktlig og veldig vanskelige å tolke for sektoren, men også for næringslivet. Man ser ikke at staten yter noe særlig drahjelp til næringslivet. Man kutter i SkatteFUNN, og man kutter i en del andre ordninger som får næringslivet til å forske. Det ser heller ikke ut som om staten sjøl har tenkt å oppfylle sin andel av målsettingen. Mye av problemet med å bruke avkastningen av Forskningsfondet, sånn som Regjeringa nå gjør, er at Regjeringa slipper å finne friske penger til forskning. Man kan rett og slett bare bruke av en stadig voksende avkastning til å finansiere løpende utgifter.

Mitt oppfølgingsspørsmål er da: Vil statsråden sende det signalet ut til næringslivet at man også kan forvente at ordninger som SkatteFUNN nå blir værende urørte eller i beste fall forbedret, sånn at næringslivet kan settes i stand til å nå sin andel av målet?

Statsråd Tora Aasland [11:12:21]: Hele gårsdagen var jeg til stede på en ganske viktig konferanse som ble arrangert av NHO, hvor et av de viktigste temaene var samarbeid mellom stat og næringsliv om forskning. Jeg brukte også den dagen til å understreke at det er min ambisjon å få næringslivet med på laget. Hvis ikke når vi iallfall ikke de 3 pst. For å klare det må også staten vise vilje. Jeg mener at vi har gjort det. Selv om vi er et stykke unna akkurat det målet, har vi faktisk økt forskningsinnsatsen fra 2007 til 2008 med 1,2 milliarder kr, og det har vært en betydelig økning av innsatsen i de årene denne regjeringen har sittet. Så det er gjort, etter min mening, nok til å gi et signal til næringslivet om at her trenger vi å gå sammen. Jeg er opptatt av at vi klarer å få til det spleiselaget på best mulig måte, med gode samarbeidsforhold og et godt samarbeidsklima mellom stat og næringsliv.

Presidenten: Presidenten: Det blir oppfølgingsspørsmål – først Anders Anundsen.

Anders Anundsen (FrP) [11:13:31]: Jeg kan ikke dy meg for å bemerke at jeg synes vi har en forskningsminister som er litt mer ambisiøs enn den regjeringen hun representerer, og det er et godt utgangspunkt.

Likevel har hennes statsrådskolleger og ikke minst regjeringssjefen gått rundt og klaget på næringslivets manglende forskningsinnsats. Nå hører vi at statsråden erkjenner at også staten ligger etter, og de siste beregningene

viser at for å nå den offentlige målsettingen må vi opp 8 milliarder kr i 2008-budsjettet. Andre beregninger viser at vi nå har gått ytterligere ned i andel BNP, som nå ligger under 1,5 pst. Dette er veldig bekymringsfullt, og den usikkerheten som skapes ved ulike signaler fra Regjeringen til enhver tid, påvirker selvfølgelig også de akademiske miljøene på en negativ måte.

Per Brandtzæg, som også hovedspørreeren siterte, har en artikkel i Dagbladet 27. november 2007, hvor han skriver:

«Mens diskusjonen går om prosenter og brutte løfter, mister stadig flere norske forskere i midlertidige stillinger troen på akademisk karriere.»

Ser ikke statsråden at det er fare for rekrutteringen til forskeryrket i fremtiden?

Statsråd Tora Aasland [11:14:35]: Nei, jeg ser egentlig ikke den faren. Jeg tror det er gode muligheter for forskere i framtiden. Vi skal snart legge fram en melding om rekruttering, hvor dette skal drøftes nærmere. Men det jeg ser en fare for, er at vi i denne litt – la oss si – opphetede debatten om mål og prosenter glemmer det som faktisk gjøres. Det betyr ikke at jeg ikke tar hensyn til målene, men jeg vil gjerne understreke, både overfor representanten her og ellers, at vi gjør en ganske stor innsats. Det er veldig mye god forskning som gjøres i Norge, og vi har økt rammen for forskning fra i fjor til i år med 1,2 milliarder kr, og det er ikke småtteri.

Presidenten: Odd Einar Dørum – til oppfølgingsspørsmål.

Odd Einar Dørum (V) [11:15:22]: Skal forskning lykkes, trengs det et strategisk handlingsrom. Det trengs et slikt handlingsrom for å lykkes når det gjelder energi, klima, nye materialer og bioteknologi.

Etter Venstres oppfatning er det tre tunge elementer som skal til for å sikre det som er et strategisk handlingsrom – nemlig forutsigbarhet og frihetsgrader. Det er for det første et forskningsfond hvor avkastningen kan brukes til store satsinger, i motsetning til nå, hvor det er bundet opp. For det andre er det tilstrekkelig med basisbevilgninger til universiteter og høyskoler, og ikke det som er den nåværende situasjonen. Og for det tredje er det vilje til forsøk med flerårige budsjetter på viktige forskningsområder.

Er statsråden villig til å vurdere disse elementene og bruke disse elementene som ledd i et strategisk handlingsrom i framtidens norske forskning?

Statsråd Tora Aasland [11:16:14]: Jeg kan faktisk svare ja på det spørsmålet. Jeg vurderer disse elementene hele tiden. Alle de tre elementene som representanten Dørum her viser til, er viktige deler av den vurderingen vi nå gjør for å styrke og øke forskningen. Det gjelder dette med å gi handlefrihet. Vi ser problemet med at man har et langsiktig perspektiv i forskning opp mot en kortsiktig statsbudsjettssyklus på ett år, og vi er veldig opptatt av å få til den styrkingen som ligger i å ta noen viktige strate-

giske grep. Så ja – de elementene som nevnes her, er en del av min vurdering.

Presidenten: Den muntlige spørretimen er nå omme, og vi går over til den ordinære spørretimen.

Ordinær spørretime

Presidenten: Til representantenes orientering vil presidenten meddele at det i dag ikke foreligger noen endringer i den oppsatte spørsmålslisten.

Spørsmål 1

Svein Flåtten (H) [11:17:34]: Jeg har et spørsmål til finansministeren. La meg også benytte anledningen til å ønske henne et riktig godt nytt år.

Spørsmålet er som følger:

«Deltidsarbeidende personer får ingen forholdsvis reduksjon i bunnfradraget i forhold til antall reisedager ved standard avstandsfradrag i arbeidsinntekt. Det betyr i praksis at deltidsarbeidende, som også har lavere årsinntekter, selv må bære en større andel av reiseutgifter til og fra arbeidsstedet enn de som er i full jobb.

Mener statsråden dette er en forskjellsbehandling av denne gruppe arbeidstakere som det er grunn til å se nærmere på?»

Statsråd Kristin Halvorsen [11:18:11]: Jeg starter gjerne med å ønske både presidenten og representanten Flåtten godt nytt år. Vi har ukentlige møter i Stortinget om ulike spørsmål, f.eks. skatt.

Retten til fradrag for utgifter til reise mellom hjem og arbeidssted følger av skatteloven § 6-44. Fradraget gis i alminnelig inntekt og er begrenset til den delen av beløpet som overstiger 12 800 kr. Den nedre grensen ble oppjustert fra 9 200 kr til 12 800 kr med virkning fra og med inntektsåret 2005, etter forslag fra regjeringen Bondevik II. Senere har den nedre grensen stått nominelt uendret, noe som reelt sett innebærer en utvidet fradragsrett. Vår regjering har altså gjennomført en forsiktig lettelse på dette.

Det nedre grensebeløpet innebærer at fradrag for slike kostnader av lavere og midlere størrelse avskjæres, slik at fradraget gis til personer med mer betydelige reisekostnader. At det ikke gis direkte fradrag for lavere og midlere reisekostnader, må også ses i sammenheng med satsstrukturen på lønnsinntekter og størrelsen på standardiserte fradrag i tilknytning til slike inntekter, først og fremst det betydelige minstefradraget. Ligningsadministrativt er det hensiktsmessig å unngå individuelt oppgjør for mindre og midlere reisekostnader, og også for den enkelte skattyter betyr en slik innretning av regelverket forenklinger. Blant annet bidrar dette til en smidig gjennomføring av ordningen med forhåndutfylt selvangivelse.

De forenklingsgevinstene som ligger i dagens ordning, ville bli betydelig redusert om den nedre grensen for reise-fradrag ble knyttet til mer individuelle vurderinger av

den enkeltes stillingsandel mv. En skalering av fradragets størrelse kun knyttet til stillingsbrøk ville dessuten kunne framstå som urimelig. Det vises i den sammenheng til at en som f.eks. er ansatt i en 70 pst. stilling, vil kunne ha like mange arbeidsreiser som en som er ansatt i en 100 pst. stilling, bare med kortere arbeidsdager, og dermed like store reiseutgifter som en som har full jobb. Tilsvarende vil en som er ansatt i en 100 pst. stilling, kunne ha færre arbeidsreiser i løpet av en uke enn en som er ansatt i en lavere stillingsprosent, f.eks. i yrker hvor en har turnusordninger, nattevakter e.l. I prinsippet skulle da konsekvenshensyn også tilsi at personer med mer enn full stillingsbrøk skulle ha en høyere grense enn den ordinære for fulltidsstillinger. En differensiering av den nedre beløpsgrensen etter slike linjer ville framstå som byråkratisk og være ressurskrevende både for den enkelte skattyter og for ligningsetaten. Blant annet ville en slik løsning utløse et ikke ubetydelig kontrollbehov. Løsningen vil heller ikke kunne garantere mer rimelige resultater enn det som følger av dagens regelverk.

Hans Frode Kielland Asmyhr hadde her overtatt presidentplassen.

Svein Flåtten (H) [11:21:32]: Jeg skjønner at finansministeren og hennes stab har brukt dagene på nyåret godt til å problematisere hva som ville være vanskelighetene ved dette. Det ser jeg også hvis man vil gå inn på hver enkelt skattyter. Men det er et faktum at dette oppfattes som urettferdig av ganske mange som har denne typen jobber. Uten å ha gått veldig nøye inn i det er det min oppfatning at ved f.eks. å operere med noen forskjellige bunnfradrag for deltidsarbeidende – det er klart man ikke vil treffe hver enkelt skattyter akkurat – kunne man kanskje få til en noe større rettferdighet, noe jeg tror ville bli oppfattet som positivt, og som kanskje også ville stimulere til arbeid – noe som er viktig.

Statsråd Kristin Halvorsen [11:22:33]: Jeg tror at hovedproblemstillingen her ikke nødvendigvis er at reiseutgiftene til en deltidsarbeidende kan være mye forskjellig fra det som er reiseutgiftene til en heltidsarbeidende. Hvis man f.eks. jobber halv dag og har reiseutgifter fram og tilbake hver dag, er det ikke stillingsprosenten som avgjør, men antall dager man faktisk jobber, og antall dager man faktisk har reiseutgifter.

Derfor er det veldig krevende å klare å få til en ordning som uansett ville oppfattes rettferdig. For det representanten Flåtten beskriver, er et system som tar utgangspunkt i én bestemt måte å jobbe deltid på, nemlig f.eks. å jobbe annen hver dag. Da er det mye rimeligere at man ser på de grensene som faktisk gjelder for utgifter til reise. Jeg ser ikke at representanten Flåtten har noe forslag til hvordan dette kan gjøres som ville bli sett på som rettferdig av alle.

Svein Flåtten (H) [11:23:34]: Nei, jeg har ingen eksakte forslag til det. Men det som egentlig lå i spørsmålet

mitt, var om kanskje statsråden hadde gode forslag til det. Det har hun da ikke, og jeg konstaterer at vi har begynt dette året omtrent som vi sluttet, i hvert fall i en del saker i det forrige året, at det som innebærer skattelettelser, møter en relativt sterk motstand fra statsråden.

På dette området er jeg ganske sikker på at veldig mange ville oppfatte det som positivt hvis man i hvert fall gikk inn og så litt på dette. For det er et problem at veldig mange er deltidsarbeidende. Ikke minst statsråden og hennes parti har veldig ofte pekt på dette.

Som sagt: Det var lite positivt i dette, og tilbakemeldingen til alle de ganske mange som har henvendt seg til meg, blir at denne måten å oppnå skattelette på vil man i hvert fall ikke få av den nåværende statsråden.

Statsråd Kristin Halvorsen [11:24:45]: I skattepolitikken tror jeg at det er viktig å velge virkemidler ut fra det man ønsker å oppnå. Hvis man ønsker å oppnå skattelette for deltidsarbeidende, fins det mange andre, mer effektive måter å gjennomføre det på, f.eks. ved å lette beskatningen på de lavere inntektene. Det ville dermed være knyttet til hva deltidsarbeidende har i arbeidsinntekt, og uavhengig av hva de har av arbeidsreiser, fordi deltidsarbeidende kan organisere arbeidstiden sin på veldig forskjellige måter. En deltidsarbeidende kan ha like store reisekostnader som en heltidsarbeidende.

Jeg prøver å legge meg i selen for å ta alle utfordringene fra representanten Flåtten på alvor, for det kan være små og store skattesaker som kan virke enten urimelige eller irriterende eller urettferdige. Men det er ikke alltid de virkemidlene som Flåtten foreslår, er de som er mest effektive i forhold til det som er problemstillingen for denne gruppen. Jeg tror det er mye mer effektivt – og det vet vi også i forhold til å påvirke arbeidstilbudet f.eks. – hvis man retter innsatsen inn mot (presidenten klubber) en omfordeling som dreier seg om at hvis man skal gi skattelettelser, skal de gis til dem med de laveste inntektene.

Presidenten: Taletiden er ute.

Spørsmål 2

Ivar Kristiansen (H) [11:26:16]: Jeg har tillatt meg å stille følgende spørsmål til olje- og energiministeren:

«8. desember 2007 ble det kjent i media at Enova fortsatt har ubrukte millioner på budsjettet for 2007 til støtte til energisparing og miljøvennlig energiomlegging. Likevel opplever fortsatt personer som har søkt om støtte fra Enova til omlegging fra oljefyr til luft-til-vann varmpumpe i private boliger, at de ikke har fått vurdert sin søknad.

Kan statsråden love at alle søknader som tilfredsstiller kravene for å få støtte, vil kunne bli innvilget med de ledige midler Enova fortsatt har til disposisjon?»

Statsråd Åslaug Haga [11:27:10]: Tilskuddsordninga til elektrisitetssparing i husholdninger ble lansert i slutten

av august 2006. Enova fikk i oppdrag å forvalte ordninga. Ordninga er ikke finansiert med midler fra Energifondet, men gjennom en særskilt bevilgning over statsbudsjettet på 71 mill. kr. Så langt har Enova mottatt over 20 500 søknader. Per 1. desember har 4 400 husholdninger fått utbetalt støtte etter at de har rapportert at tiltak er gjennomført. 4 600 husholdninger har valgt ikke å gjennomføre tiltak etter å ha fått tilsagn om støtte.

Bakgrunnen for at mange husholdninger nå venter på å få innvilget støtte, er at Enova ikke kan disponere midler utover rammen på 71 mill. kr. Siden oppstart av ordninga har den samlede rammen til enhver tid vært disponert gjennom tilsagn om støtte og utbetalte midler. For denne ordninga, som for andre lignende ordninger, viser det seg at en relativt høy andel av husholdningene som får tilsagn om støtte, velger ikke å benytte tilsagnet. Når et tilsagn kan ha en varighet på opptil åtte måneder, vil det ta tid før Enova får rullert ubrukte tilsagn. Dette gjør også at det vil ta tid før hele rammen på 71 mill. kr kommer til utbetaling.

Som kjent har Varmeproducentenes Forening klaget på denne tilskuddsordninga, og ESA har nå åpnet formell undersøkelse av saken. Jeg legger ikke opp til å gjøre endringer i ordninga før denne saken er avklart.

Ivar Kristiansen (H) [11:29:04]: Jeg takker statsråden for svaret, som i alle fall var opplysende.

Dette illustrerer den store, massive interessen det er for å gå fra fossil oppvarming i særdeleshet og over til fornybar, og for å bidra til å få energiforbruket nedover. Med den rollen som dagens regjering i likhet med den forrige har gitt Enova, og når det kommer frem at det i desember måned fortsatt er ubrukte midler, vil jeg tro at det må være i alles interesse at man strammer inn behandlingsprosedyren og også prosedyren overfor søkerne, som er i et så massivt omfang, som statsråden illustrerer her. Vil statsråden sørge for at det blir tatt kontakt med Enova, slik at saksbehandlingen kan skje raskere og på en mer publikumsvennlig måte?

Statsråd Åslaug Haga [11:30:14]: Jeg er ikke i tvil om at representanten Kristiansen og jeg har helt identiske målsettinger i denne saken. Her er det laget en ordning som skal legge til rette for energisparing. Det er noe vi bør ha høye ambisjoner om i Norge framover, og det er riktig, som representanten sier, at den store mengden søknader er et uttrykk for den store interessen for dette. Det er veldig bra. Jeg tror at varmpumper kommer til å bli en stadig viktigere del av energiforsyninga, og tror også vi kan tilskrive den overgangen til det faktum at vi nå begynner å få en utflating av forbruket i husholdningene. Det er bra.

Når det gjelder å gjøre justeringer på sjølve ordninga, følger Enova det forvaltningsregimet som det er lagt opp til. Det er problematisk å gjøre endringer i det nå, bl.a. fordi ESA har åpnet formell undersøkelse av saken.

Ivar Kristiansen (H) [11:31:23]: Jeg tror kanskje det vil være fornuftig, når man ser fremover, å foreta en grundig gjennomgang av dette forvaltningsregimet, for resulta-

tet er, i tråd med statsrådets svar, at mange velger å hoppe av. Det tar for lang tid med saksbehandling, søkere får ikke svar, osv., og det gir ikke den effekt, energigevinst, som vi alle sammen ønsker her fra denne sal. Samtidig har jeg lyst til bare å peke på at det i Soria Moria-erklæringen henvises til at man ønsker å innføre en vrakpant på oljekjeler som byttes inn i kjeler som er basert på fornybar varme. Også på dette området kom det i hvert fall før jul frem opplysninger om at denne ordningen ennå ikke er på plass. Det illustrerer bare at det på hele dette fornybarområdet er all grunn til å ta en gjennomgang av saksbehandlingstiden og den oppfølgingen som de titusener av søkere føler de får fra statens eget apparat.

Statsråd Åslaug Haga [11:32:32]: I forhold til den tilskuddsordninga som spørsmålet gjelder, er det nå en hovedutfordring at ESA har startet formell undersøkelse av saken basert på en klage fra Varmeprodusentenes Forening. Det er en levende illustrasjon på hvor krevende det er å finne fram til ordninger som kan fungere. Jeg forstår det da slik at representanten Kristiansen er begeistret for den ordninga, og jeg håper da også vi vil få støtte i det videre arbeidet med denne saken vis-à-vis ESA for å sikre at vi også for framtida kan ha denne type ordninger.

Så er jeg alltid rede til å se på hvordan vi kan forvalte ordninger på en hensiktsmessig måte. Enova er sjølsagt nødt til å forholde seg til det reglementet som til enhver tid gjelder. Jeg er opptatt av at vi skal finne smidige ordninger. Den erfaringa vi har etter hvert nå med denne typen ordninger, er at til tross for at ganske mange får innvilget det de søker om, velger de ikke å benytte seg av ordninga, og det er mulig vi kan finne løsninger på hvordan vi skal ta høyde for det framover. Så jeg møter problemstillinga som representanten tar opp, med positiv velvilje, i den forstand at jeg syns vi skal tenke gjennom hvordan vi kan gjøre dette bedre.

Spørsmål 3

Line Henriette Holten Hjemdal (KrF) [11:34:05]:

«I Aftenposten 2. januar 2008 uttaler statsråden at Norge ikke vil redde verden ved å stenge ned vår oljeproduksjon, da produksjonen er blant verdens reneste. Alternativet vil være mer forurensende oljeproduksjon, for eksempel fra oljesand, uttaler statsråden. StatoilHydro har investert 10 milliarder kr i oljesandsprosjektet i Alberta vest i Canada.

Hvilke følger får statsrådets uttalelser om oljesandproduksjon for StatoilHydro?»

Statsråd Åslaug Haga [11:34:46]: Staten skal være en god og krevende eier, også i StatoilHydro. Dette betyr bl.a. at vi er opptatt av å følge aksjelovens bestemmelser og Regjeringas egne hovedprinsipper for godt eierskap. Disse har vi presentert for Stortinget i St.meld. nr. 13 for 2006-2007, Et aktivt og langsiktig eierskap. Dette tilsier at staten som en stor eier normalt ikke griper inn i enkeltsaker.

StatoilHydros beslutning om å overta oljesandvirksomheten i Canada var en forretningsmessig avgjørelse fattet av selskapets styre, som er det ansvarlige organ for denne type avgjørelser. Det er viktig at denne rollefordelinga respekteres og gjennomføres i praksis. Styret og andre styrende organer i et selskap skal ha og ta ansvar og skal i etterhånd vurderes og bedømmes etter hvordan de har skjøttet sine oppgaver.

Det er også viktig å huske på at Canada er et OECD-land med godt utviklet nasjonal miljølovgivning. Dette medfører at det blir stilt sjølstendige krav til selskaper som opererer der, på samme måte som Norge gjennom norske lover og regler stiller krav til selskaper som opererer her.

StatoilHydro legger i sin strategi vekt på å sikre forsvarlig virksomhet som verner om mennesker, miljø, samfunn og eiendeler. Selskapet sier også at det vil bruke naturressursene effektivt og levere energi som støtter opp under bærekraftig utvikling.

Norsk petroleumsindustri har vært underlagt strenge krav til miljø og samfunnsansvar i Norge. Denne kompetansen kan bidra til å gi selskapet nye muligheter internasjonalt. Dette kan vise seg å være særlig relevant i forbindelse med selskapets utvinning av oljesand i Canada. Selskapets engasjement i utvinninga av oljesand er en utfordring, men gir også muligheter utover det reinte forretningsmessige. Teknologien som benyttes der, er fremdeles i en relativt tidlig utviklingsfase, og potensialet for miljømessig forbedring og generell effektivisering antas å være stort.

Min uttalelse i Aftenposten var av generell art og ikke spesielt rettet mot StatoilHydro. Det er som nevnt selskapets ledelse og styre som er ansvarlig for beslutninga om å kjøpe seg inn i canadisk oljesand. Min uttalelse i Aftenposten får derfor ikke følger for den investeringsbeslutninga som selskapet har gjort.

Line Henriette Holten Hjemdal (KrF) [11:37:35]:

Jeg takker for svaret fra statsråden.

Jeg konstaterer at statsrådets bekymring i forhold til oljesandproduksjon ikke vil få noen konsekvenser for de 62,5 pst. som staten eier i StatoilHydro.

Statsråden utnevnte seg selv til klimaminister idet hun ble olje- og energiminister. Det er flott, for vi trenger gode klimaministre, og vi trenger gode miljøvernministre med stort gjennomslag. Samtidig sier statsråden i intervjuet 2. januar i Aftenposten at det er viktig at vi fortsetter vår olje- og gassproduksjon ut fra en solidaritetstanke, i solidaritet med dem som ikke har energi. Vi vet at energi er viktig for å komme ut av fattigdom, det er det ikke noen tvil om, men spørsmålet er hvilken type energi. Mitt spørsmål til statsråden er om hun ser sammenhengen mellom olje- og gassproduksjon og de klimautfordringene verden står overfor.

Statsråd Åslaug Haga [11:38:40]: Det ville jo vært meget oppsiktsvekkende om jeg ikke hadde sett den sammenhengen. Ja, det er ikke noen tvil om det: Olje og gass står for en hovedtyngde av utslippene i verden. Derfor er det, som jeg har gjort tindrende klart, en målsetting at vi

også skal få utslippene fra norsk sokkel ytterligere ned. Det var bl.a. det jeg la aller mest vekt på da vi fikk en lite oppløftende rapport på fredag om elektrifisering av sokkelen.

Vi gir definitivt ikke opp vår ambisjon om å få utslippene ytterligere ned på norsk sokkel. Nå må vi leite etter virkemidler som går utover elektrifisering. Vi skal ikke avvise elektrifisering, men vi må også leite etter andre virkemidler.

Vårt mål må være å komme raskt over fra den fossile tidsalder til den fornybare tidsalder. Jeg skulle ønske at den overgangen kunne gått raskere enn det den gjør i dag, men vi må basere oss på å forbruke fossil energi i en god del tiår framover. Hvis vi ikke skulle utvinne fossil energi framover, blir det i praksis umulig for fattigfolk i den fattige del av verden å komme ut av fattigdommen, for det vil kreve energi å kunne heve sin levestandard.

Jeg skulle sjølsagt ønske at vi kunne ha basert mer på fornybar energi raskere. Vi skal gjøre alt vi kan for å få opp tempoet på utviklinga av fornybar energi, men i mange år framover vil fattigfolk være avhengig av olje, gass og kull.

Line Henriette Holten Hjemdal (KrF) [11:40:29]: Statsråden sa i sitt hovedsvar til meg at staten skulle være en god og krevende eier i forhold til StatoilHydro. I innstillingen fra Stortinget om StatoilHydros sammenslåing sier en samlet komite at StatoilHydro må legge vekt på å bli et selskap som satser på ny fornybar energi. Dette var en viktig merknad fra komiteen og i det arbeidet som skjedde der.

Statsråden sa også i svaret til meg at man ikke vil gripe inn i enkeltsaker. Min utfordring til statsråden er da: Hvordan vil statsråden og Regjeringen bruke sin store eiermakt på et stort saksefelt – egentlig kanskje en dreining av det som StatoilHydro pr. i dag er – for å følge opp Stortingets vedtak om at StatoilHydro i framtiden skal bli det store dominerende energiselskapet? Hvordan vil statsråden bruke sin makt til å få selskapet dit?

Statsråd Åslaug Haga [11:41:35]: Spørsmålet er ikke tindrende klart, men vi vil utøve vårt eierskap på en sånn måte at vi har allmenne diskusjoner med selskapet i en eierskapsdialog, med de forventninger om oppfølging som sjølsagt ligger i det. Så må vi også ta høyde for at det er flere eiere i selskapet, men staten er en dominerende eier, og ergo er eierskapsdialogen meget viktig.

Når det gjelder fornybarfeltet, ser vi en gradvis økende satsing på det i StatoilHydro. Det har sjølsagt statens og Regjeringas fulle tilslutning. Det er et av de områdene som vi vil ha brei og intens dialog med StatoilHydro om framover.

Et av de feltene som StatoilHydro nå velger å bruke mer penger og ressurser på, er satsinga på havvindmøller. Det er et eksempel på et område som Regjeringa er begeistret over.

Spørsmål 4

Finn Martin Vallersnes (H) [11:43:05]: La meg først få benytte anledningen til å ønske utenriksministeren og hele hans stab et riktig godt nytt år. Jeg ser frem til samarbeidet i 2008.

Det første spørsmålet fra min side i det nye året lyder som følger:

«I NRK 7. november 2007 understreket statssekretær Raymond Johansen at Vest-Sahara er annektert av Marokko, men hevdet samtidig at det er feil å kalle Vest-Sahara for okkupert, «siden områdets status ennå ikke er avklart». Ettersom flere FN-resolusjoner, samt uttalelser fra både tidligere norske regjeringer, bl.a. Bondevik II, fra SV og Ap, understreker at Vest-Sahara er okkupert, vil jeg be om følgende avklaring:

Hvorfor velger Utenriksdepartementet å tåkelegge det faktum at Vest-Sahara er ulovlig okkupert av Marokko?»

Utenriksminister Jonas Gahr Støre [11:43:59]: Jeg takker for nyttårshilsenen og ønsker representanten og presidenten godt nytt år fra meg og Utenriksdepartementet.

Som representanten Vallersnes er godt kjent med, er Vest-Sahara et omstridt område, hvor det pågår forhandlinger om rettslig status mellom partene i FNs regi. Norge ønsker ikke ensidig å påvirke eller forskuttere utfallet av disse forhandlingene. Derfor velger Regjeringen å omtale dette sakskomplekset som «situasjonen i Vest-Sahara». Det er i samsvar med den ordbruk som benyttes av FNs sikkerhetsråd og FNs generalforsamling, noe vi bl.a. kan se av FNs sikkerhetsråds resolusjon 1783 av 31. oktober 2007 og FNs generalforsamlings resolusjon 61/125 av 15. januar 2007.

Situasjonen er kompleks og vil ikke kunne løses ved å gå inn på eller tolke rettslige begreper som okkupasjon eller anneksjon. Norges konsekvente linje har for det første vært å støtte FNs sikkerhetsråds krav om å muliggjøre vilkårene for selvbestemmelse uten å forskuttere utfallet av en folkeavstemning, og for det andre å vektlegge tydelig behovet for respekt for menneskerettighetene i området.

Jeg registrerer ellers at spørsmålet fra representanten Vallersnes, som er viktig, er nærmest ordrett identisk med det skriftlige spørsmålet jeg fikk fra representanten Trine Skei Grande, og jeg viser da til mitt skriftlige svar på dette spørsmålet, spørsmål nr. 181 for 2007-2008, besvart 15. november 2007, og til spørsmål nr. 960 for 2006-2007, besvart av meg 2. mai 2007.

Finn Martin Vallersnes (H) [11:45:43]: Jeg takker for svaret.

Nå er det jo slik at Norge har tilstedeværelse i regionen og vil vel få økt tilstedeværelse i regionen også gjennom Algerie. Spørsmålet er om det vil medføre økt fokusering på Vest-Sahara fra norsk side, eventuelt om en da kan forutse en mer aktiv rolle fra vår side i prosessen mellom partene.

Utenriksminister Jonas Gahr Støre [11:46:11]: Jeg tror observasjonen er riktig. Når Norge nå får ambassade og nærvær i Algerie, gir det oss en økt kunnskap om og tilgang til forståelse for denne konflikten også fra den vinkelen. Vi er, som kjent, allerede i Marokko, og vi har også gjennom lang tid vært engasjert i å følge denne prosessen i FN.

I fjor gjorde vi et særlig framstøt på det humanitære området for å danne oss et enda bedre bilde av den humanitære situasjonen, også for å se hvordan Norge kan innrette den humanitære støtten til hjelp for flyktninger og utsatt befolkning i Vest-Sahara. Så vil jeg også si at vi støtter FNs bestrebelse på å komme fram til omforente løsninger. Det er slik at det i fjor høst kanskje var en liten lysning ved at Algerie og Marokko ble enige om den resolusjonen FN vedtok om dette. Det er en kontrast til hva det har vært tidligere. Kan Norge bidra til at denne utviklingen går i riktig retning, vil vi selvfølgelig gjøre vårt beste for det, her som på andre områder.

Finn Martin Vallersnes (H) [11:47:17]: Jeg takker for tilleggssvaret, og avslutningsvis vil jeg spørre om Regjeringen for sin del har et syn på hva en realistisk, men rettferdig løsning kunne gå i retning av i denne konflikten. Nå sa utenriksministeren noe om hva som vektlegges i FN, men har en et syn på dette i Regjeringen, og kan utenriksministeren utdype om en har en mening om veien videre for å nå frem til en slik løsning?

Utenriksminister Jonas Gahr Støre [11:47:50]: Jeg tror jeg da vil gå tilbake til det store spørsmålet om løsningsmuligheter på avkoloniseringsprosessen generelt i verden. Men her som ellers bør det være å sikre at det skjer på grunnlag av prinsippet om selvbestemmelsesrett, ved å la viljen til folkene i territoriet komme til uttrykk.

Spørsmålet om Vest-Sahara har vært behandlet av FNs generalforsamling og sikkerhetsråd som et ikke-selvstyrt område i lys av bl.a. prinsippene i artikkel 73 i FN-pakten, og det vil fra norsk side være viktig at løsningene finnes langs disse linjer, i tillegg til at det er viktig å holde en kontinuerlig fokusering og trykk på dem som utøver makt, at det utvises respekt for menneskerettighetene og bidras til at utviklingen går i denne retningen.

Spørsmål 5

Per Roar Bredvold (FrP) [11:49:03]: Jeg ønsker å stille følgende spørsmål til forsvarsministeren:

«Forsvaret har kjøpt 25 pansrede Iveco-kjøretøy, og flere er bestilt med levering andre halvår 2008. Men noen av dem vi allerede har, står på verksted i påvente av deler, noen så lenge som fra februar 2007.

Er statsråden fornøyd med at nye kjøretøy med en prislapp på mellom 2 og 2,5 mill. kroner står på verksted i stedet for å være ute i aktiv tjeneste?»

Statsråd Anne-Grete Strøm-Erichsen [11:49:33]: Som forsvarsminister er jeg svært opptatt av at sikkerheten

til våre soldater i Afghanistan skal ivaretas på best mulig måte.

Utviklingen de siste årene viser at fiendtlige elementer i større grad tar i bruk asymmetrisk krigføring. Blant annet brukes fjernstyrte veibomber, og antall selvmordsbombere er økende.

For raskest mulig å kunne heve beskyttelsesnivået til våre styrker i Afghanistan ble det derfor vinteren 2006/2007 gjennomført en forsert anskaffelse av 25 Iveco pansrede kjøretøyer. 16 av disse ble raskt sendt til Afghanistan. De øvrige ble igjen i Norge til opplæring og tekniske prøver.

Dessverre har flere av de leverte kjøretøyene hatt tekniske problemer. Det er derfor riktig som representanten Bredvold viser til, at enkelte kjøretøyer periodisk har stått på verksted i påvente av deler og reparasjon. Det er ikke korrekt at nye kjøretøyer har stått på verksted hele tiden siden februar 2007, men ett kjøretøy stod frem til november 2007 på verksted på grunn av sprekk i pansret frontglass. Dette er nå utbedret.

Jeg vil minne om at et viktig kriterium ved anskaffelsen av de 25 kjøretøyene var at de måtte leveres hurtig på grunn av en forverret trusselsituasjon. Selv om vi har hatt tekniske problemer med kjøretøyene, har vi ved denne forserte anskaffelsen fått flere pansrede kjøretøyer til styrkene våre i Afghanistan.

Det er selvsagt ikke tilfredsstillende at kjøretøyer har mangler ved levering. Imidlertid er det ikke uvanlig at nytt materiell kan ha barnesykdommer inntil man vinner tilstrekkelig erfaring med vedlikehold og reservedelsforsyning.

Forsvarets logistikkorganisasjon arbeider målrettet for å holde flest mulig kjøretøyer i drift så mye som mulig av tiden. Det er krevende. Etter hva jeg har fått opplyst, lykkes vi likevel bedre nå enn da kjøretøyene var nye. Per i dag er 20 av 25 kjøretøy operative.

Selv om det har vært problemer med kjøretøyene, vil jeg understreke at målet om raskt å anskaffe kjøretøy for å bedre sikkerheten for våre mannskaper er nådd.

Per Roar Bredvold (FrP) [11:51:47]: Jeg takker statsråden for svaret. Samtidig vil jeg ønske statsråden og hennes medarbeidere et godt nytt år, og jeg vil også få lov til å gratulere statsråden med det positive som skjedde ved Bæreia. Vi hadde felles mål, og det ser ut som vi lyktes der. Så jeg er veldig glad for det.

Tilbake til spørsmålet. Jeg har fått høre at selvfølgelig er dette militært spesifikt materiell, og når man skal ha en del fra Italia til Iveco-kjøretøyer, må det godkjennes i hvert enkelt tilfelle når det gjelder fortolling. Da virker det som om ting ikke skjer så smidig som de kunne ha gjort.

Da er spørsmålet mitt: Dette har jo vært et hastekjøp. Har vi vært for raske, slik at vi ikke har fått det resultatet vi ønsker, og at opplæring og materiell ikke har vært godt nok forhandlet fram? Nå har vi altså den situasjonen at 20 pst. av de kjøretøyene vi kjøpte for noen måneder siden, for å si det sånn, står ikke-operative.

Statsråd Anne-Grete Strøm-Erichsen [11:52:53]:

La meg først få gjengjelde nyttårshilsenen og takke for den.

Når det gjelder å kjøpe nytt materiell, er det klart at man ønsker en god innkjøringsperiode og en god testperiode. Nå er det slik at av de 25 kjøretøyene som vi kjøpte, sendte vi øyeblikkelig 16 til Afghanistan fordi sikkerhetssituasjonen hadde forverret seg. Vi beholdt ni i Norge for å kunne bruke dem til opplæring, trening og selvfølgelig også for å bli kjent med disse kjøretøyene teknisk sett. Jeg vil si at vi oppnådde det vi ønsket. Vi klarte å få til en høyere beredskap og en bedre sikkerhet ved de 16 kjøretøyene i Afghanistan. Det har vært nødvendig. Men det er klart, man skal alltid ønske seg at man har bedre tid i en innkjøringsfase. Jeg vil likevel si at det var en riktig vurdering. Vi vil nå også få en forsert levering av ytterligere kjøretøy for å ha bedre og større fleksibilitet i Afghanistan.

Per Roar Bredvold (FrP) [11:53:53]: Jeg takker statsråden nok en gang for svaret og er enig i det hun sier.

Når vi prater om at dette er en hastesak: I svar på et tidligere spørsmål har jeg blitt lovt at vi skal kjøpe flere kjøretøy, og at det skal skje så raskt som mulig. Da er det naturlig å spørre: Hvor langt har man kommet i den prosessen? Jeg mener at levering i andre halvdel av 2008 ikke er raskt nok. Jeg forventer at det skal komme noe tidligere, tidlig på vårparten.

Statsråd Anne-Grete Strøm-Erichsen [11:54:25]:

Som jeg har informert om tidligere, har vi 35 kjøretøy som er bestilt som en ny hurtiganskaffelse ved at vi har kommet inn på andre lands produksjonslinjer, og som blir levert i utgangen av mai. De øvrige kjøretøyene som Forsvaret har bestilt, vil bli levert i slutten av dette året.

Vi kunne godt ønske oss at alt skulle bli levert øyeblikkelig, men vi er altså ett av mange land som er ute etter å skaffe seg denne typen pansrede kjøretøy. Derfor må vi også finne oss i at vi må stå i kø i en periode, men vi gjør alt vi kan for å skaffe oss kjøretøyene så raskt som mulig.

Spørsmål 6

Torbjørn Hansen (H) [11:55:39]: Jeg har følgende spørsmål til nærings- og handelsministeren:

«Norske Skog har de siste årene hatt utfordringer knyttet til krevende markedsforhold og svake resultater. I Dagens Næringsliv 3. januar lanserer en investorgruppe med bl.a. Ap-medlem Ove Gusevik en modell hvor staten går inn som eier. Staten har nylig kjøpt aksjer i Aker Holding.

Er det aktuelt for Regjeringen å vurdere statlig oppkjøp for å sikre norske arbeidsplasser og et langsiktig, offentlig eierskap i norsk treforedling?»

Statsråd Dag Terje Andersen [11:56:06]: La meg først få understreke følgende:

Statens grunnleggende økonomiske interesser tilsier at

vurderinger av konkrete forandringer i statens eierandeler i selskaper ofte ikke kan legges fram i forkant. Det gjelder særlig for børsnoterte selskaper der aksjene omsettes løpende i markedet, men også i andre transaksjoner hvor konkret kjennskap til statens posisjon kan påvirke vilkårene med negativ effekt for staten eller selskapet. Også hensynet til andre parters kommersielle interesser kan tilsi at forberedelser skjer i fortrolighet innenfor de rammer som aktuelle lover og børsforskrifter setter. Regjeringen må her arbeide og finne løsninger innenfor de fullmakter som Stortinget har gitt, eller eventuelt forhandle fram avtaler med forbehold om Stortingets godkjennelse.

Så til det konkrete spørsmålet fra representanten Hansen:

Norske Skog er en sentral aktør innenfor norsk treforedlingsindustri og en viktig arbeidsgiver i flere lokalsamfunn. Nærings- og handelsdepartementet har det siste året hatt flere kontakter med sentrale aktører i Norske Skog for å være orientert om situasjonen i selskapet og virksomheten i Norge. Kontaktene har bl.a. omfattet ledelsen, styret i selskapet og representanter for skogeierne og for de ansatte.

Jeg har gjennom disse kontaktene fått det inntrykk at hovedutfordringen i selskapet ikke ligger på eiersiden, men at det er spørsmål om å finne en vei for å tilpasse selskapets virksomhet til markedsforholdene. Det står, så langt jeg skjønner, sentralt i selskapets arbeid.

I kontakten vi har hatt, har det ikke kommet fram noe ønske fra dagens eiere om at staten skulle gå inn på eiersiden i Norske Skog. Vi har heller ikke behandlet forespørsler fra noen investorer om det.

Hansen har imidlertid oppfattet det riktig, at Regjeringen er opptatt av å bidra til utvikling av norsk næringsliv gjennom et langsiktig og stabilt eierskap på kommersielle premisser. Regjeringen har ikke som mål å fortrenge privat kapital, men å finne et godt samspill mellom statlig og privat kapital der det er hensiktsmessig. Det gjøres bl.a. gjennom Folketrygdfondets, eller Statens pensjonsfond – Innlands, investeringer i norske bedrifter og gjennom det direkte statlige eierskapet, men også i det samspillet mellom privat og statlig kapital som er etablert gjennom virksomheten til bl.a. Innovasjon Norge, SIVA og Argentum Fondsinvesteringer, gjennom ulike regionale investeringsfond og etter hvert gjennom et nytt fond for direkte investeringer som vil ligge inn under Innovasjon Norge. Det ligger til grunn for Regjeringens arbeid å finne praktiske former for samspill mellom privat og offentlig kapital som gir gode kommersielle løsninger i kombinasjon med et langsiktig og stabilt eierskap.

Torbjørn Hansen (H) [11:58:56]: Jeg vil takke for svaret

Jeg har selvfølgelig stor forståelse for at statsråden ikke kan gi børs sensitiv informasjon i Stortinget på denne måten, slik vi står her nå. Men det som framgår klart av saken i Dagens Næringsliv, er at investortrekløveren Spetalen, Stordalen og arbeiderpartimedlem Ove Gusevik i forhandlinger med skogeierne lanserte et statlig oppkjøp

som et alternativ, noe som også Gusevik argumenterer for direkte i artikkelen.

Dette er ganske oppsiktsvekkende. Dette er snakk om ganske erfarne investorer som sikkert også har med seg rådgivere. Episoden bekrefter at Regjeringen har en eierskapspolitikk som framstår som ganske uforutsigbar og tåkete både i forhold til eiere, i forhold til bedrifter og i forhold til aksjemarkedet. Problemet er at næringsministeren verken i dag eller i saken om Aker Holding gir noen klare prinsipper for når det er aktuelt for staten å kjøpe seg opp i børsnoterte selskaper. Det tror jeg det er behov for. Så jeg spør på nytt: Hvilke kriterier legger staten til grunn når man skal gjennomføre en oppkjøpspolitikk i nye bedrifter på børsen?

Statsråd Dag Terje Andersen [12:00:00]: Som jeg gav uttrykk for, er det flere former for statlig eierskap. Derfor vil vurderingene som ligger til grunn for de forskjellige investeringene, også variere. Folketrygdfondet, altså Statens pensjonsfond - Innland, er en investering av mer finansiell art – og uten at det ligger til grunn noen strategi fra staten som eiers side.

Så kommer det et nytt fond i Innovasjon Norges regi, som har som klar strategi å bidra til å utvikle særlig nyetablerte bedrifter med stort potensial, med et eierskap på inntil 49 pst., altså for å stimulere til også privat eierskap. Der er det en strategi.

Når det gjelder Aker Kværner-saken, som jeg vet representanten er veldig opptatt av, er den strategiske tilnærmingen åpenbar: En stor eierpost var til salgs, og vi så det som et industrielt ansvar å bidra til to ting. Det ene er et langsiktig eierskap, der vi sørger for at utvikling, hovedkontorfunksjoner osv. skjer med utgangspunkt i Norge. I tillegg til det oppnår vi altså et god industrielt samarbeid med store svenske industrielle miljøer. Men utgangspunktet for de forskjellige typer statlig eierskap er altså forskjellig fra eierpost til eierpost.

Torbjørn Hansen (H) [12:01:20]: Dette handler selvfølgelig om direkteinvesteringer i enkelt-selskaper som skjer i regi av Nærings- og handelsdepartementet. Det som Regjeringen gjorde i forbindelse med Aker Holding-situasjonen, var at man gikk inn i et nytt selskap og overraskende kjøpte seg opp i et børsnotert selskap der staten ikke har noe direkte eierskap. Det åpner opp for en lang rekke tilsvarende muligheter i næringslivet, hvor situasjonen er, som statsråden nettopp sa, at en stor eierpost er til salgs. Man kunne f.eks. spørre om Regjeringen vil vurdere å kjøpe seg inn i selskapet Fast, som ble kjøpt opp av Microsoft i går, og om det f.eks. kunne være aktuelt for Regjeringen å kjøpe seg inn i Norske Skog, hvis også skog-eierne var interessert i det. Det betyr at mange situasjoner kan oppstå hvor det er aktuelt eller ønskelig for noen investorer at staten skal gå inn og enten avlaste dem eller ta den strategiske posisjonen.

Dette har vi ikke diskutert i Stortinget i forbindelse med eierskapsmeldingen – hvordan staten skal oppføre seg hvis man skal gå inn i nye situasjoner i næringslivet. Derfor etterlyser jeg på nytt en form for prinsipiell avkla-

ring fra statsråden av hva som er aktuelle situasjoner som Regjeringen kan gå inn i.

Statsråd Dag Terje Andersen [12:02:25]: Jeg er kjent med at representanten ønsker å framstille dette som uklar eierskapspolitikk. Men eierskapsmeldingen, som representanten nettopp omtalte, er et grundig dokument, som vi strategisk skal forholde oss til når det gjelder de eierskapene vi har, og hvor stor andel vi ønsker å eie framover.

La meg kort bare få understreke at de aktuelle investorer, som jeg også har sett i avisen har antydning at staten burde gå inn som eier, aldri har tatt kontakt med meg eller andre for på en måte å få tilslutning til en slik strategi – bare så det også er nevnt her.

Så når det gjelder eierskapet i Aker Kværner: Til en pris som tilsvarer en gjennomanalysert likvid aksje på børsen, har vi – til tross for at eierandelen tilsvarer indirekte 12 pst. av Aker Kværner gjennom å eie 30 pst. av 40 pst. – oppnådd negativt flertall og sikret at hovedkontorfunksjoner og industriell utvikling skjer i Norge. Den type saker må selvfølgelig håndteres med utgangspunkt i den aktuelle situasjonen. Men den industrielle strategien bak, at det utviklede teknologimiljøet i Norge – som kan bety mye også for framtiden – forblir på norske hender, burde være åpenbar.

Spørsmål 7

Arne Sortevik (FrP) [12:03:55]: Med presidentens tillatelse må jeg få lov til å ønske statsråden godt nytt år. Det er den første spørretimen i et nytt år, og jeg ser frem til mange meningsbrytninger om viktige samferdselsspørsmål i året som kommer.

«Offentliggjøring av grunnarbeidet til ny Nasjonal transportplan 2010-2019 er utsatt. Henholdsvis stamvegutredningen fra Statens vegvesen og stamnettutredningen fra Jernbaneverket har lenge vært kjent. Disse dokumentene peker på investeringsbehov på henholdsvis 230 mrd. kr og 80–100 mrd. kr for nødvendig opprustning av stamveinettet og dagens jernbanenett.

Hvilke kriterier vil Samferdselsdepartementet legge til grunn for dimensjonering av investeringer og underliggende trafikkvekst i ny Nasjonal transportplan 2010-2019?»

Statsråd Liv Signe Navarsete [12:04:50]: Eg vil gjerne gjengjelde det gode ønsket om godt nytt år, både til representanten Sortevik og Stortinget elles. Eg ser òg fram til mange meningsbrytingar og gode diskusjonar i denne salen.

Nasjonal transportplan 2010-2019 skal etter planen fremjast for Stortinget i desember i år. NTP skal leggje grunnlaget for utviklinga av transportsektoren i Noreg i perioden. Det er viktig å leggje planar som gjev oss eit effektivt styringsverktøy og eit godt grunnlag for oppfølging i dei årlege budsjettframlegga. Regjeringa har, som

første regjering, fulgt opp rammene for NTP for veg og jernbane i budsjetta for 2007 og 2008.

Transportetatane sitt førebuande arbeid med ny NTP for perioden 2010–2019 vart sett i gang i januar 2006 på grunnlag av retningslinjer frå Fiskeri- og kystdepartementet og Samferdsledepartementet. Som ein del av dette arbeidet har transportetatane kvar for seg gjort stamnettutgreiingar med eit lengre tidsperspektiv og utan konkrete økonomiske prioriteringar. Eg har for første gong gjort utgreiingane offentlege, og dei har vore kjende sidan hausten 2006. Slike utgreiingar er viktige for retninga i den langsiktige planlegginga, og er samstundes ein del av grunnlaget for neste NTP.

I retningslinjene for transportetatane sitt arbeid med eit fagleg grunnlagsmateriale for NTP 2010–2019 vert etatane bedne om å gjere greie for korleis dei i denne perioden vil rå til at ressursane vert nytta innafor ei berekningsteknisk økonomisk ramme. Denne ramma vart sett til 10 gonger budsjettframlegget for 2007, med marginalvurderingar innafor +/- 20 pst. Denne tilrådinga får eg som ein del av grunnlagsmaterialet 17. januar. Framlegget frå etatane vil vere offentleg og leggje grunnlaget for ei brei drøfting i samfunnet. Det vil m.a. verte lagt fram for fylkeskommunar og storbyar til uttale.

På grunnlag av etatane sitt framlegg og den vidare handsaminga av det vil Regjeringa leggje fram NTP i desember i år. Endelege økonomiske rammes for perioden og kva for investeringar vi finn rom for innanfor desse rammene, vil eg sjølvsagt kome attende til i den samanhengen.

Representanten Sortevik spør òg om underliggjande trafikkvekst i NTP 2010–2019. Det er viktig, m.a. for dimensjonering av anlegg og for drift og vedlikehald av eksisterande nett, at me legg til grunn best moglege prognosar for ei usikker framtid. Eg er oppteken av at det vert gjort eit godt fagleg arbeid òg på dette området. I retningslinjene til transportetatane er dei bedne om å utarbeide «mest mulig forventningsrette prognoser». I samråd med etatane vil det òg i tida etter deira framlegg verte arbeidd vidare med å kvalitetssikre framskrivningane og å oppdatere dei i høve til utviklinga fram mot framlegging av stortingsmeldinga.

Arne Sortevik (FrP) [12:07:58]: Takk for svaret.

Jeg håper jo selvfølgelig at tidsrammen for departementets framleggelse av NTP holder – med desember 2008. Men utgangspunktet for spørsmålet er jo at det er grunnarbeidet, som altså kommer fra fagetatene, som ble varslet forsinket før jul. Grunnarbeidet til ny Nasjonal transportplan er jo det som skal være grunnlaget i den ganske brede og omfattende høringen som skal skje ikke minst på fylkeskommunal basis. Da er det viktig å få avklart om de faglige syn som kommer fra fagetatene, er styrende for ambisjon og utbyggingsramme, eller om de faglige rådene blir underlagt en politisk styring i departementet, som faktisk legger lavere rammes enn det som faglig sett er nødvendig for å få et godt fremtidig vei- og jernbanenett.

Statsråd Liv Signe Navarsete [12:09:03]: Då me la løpet for Nasjonal transportplan, som òg sjølvsagt Regjeringa har vore inne og drøfta, var tidspunktet for framlegging frå etatane januar 2008. Det er inga forseinking. På eit tidspunkt ynskte etatane, og vurderte, at ein skulle vere klar til å leggje det fram for offentlegheita i desember – eg sa på det tidspunktet at dersom ein var klar for det, skulle me prøve å få det til før jul. Så hadde me eit skifte, ny vegdirektør, som òg har hatt betydning for tidspunktet. Men det er viktig å streke under at det er inga forseinking i forhold til tidsplanen frå departementet si side, når dette no vert lagt fram i januar 2008. Det er sjølvsagt slik at dei faglege tilrådingane som vert gjevne, skal offentlegheita, Stortinget og alle få del i. Eg gjorde stamnettutgreiinga offentleg nettopp for at ein skulle sjå kva som på ein måte er den ideelle verda – og så får me sjå, når Stortinget då får NTP i desember, kor nær den ideelle verda ein kjem innanfor ansvarlege økonomiske rammes.

Arne Sortevik (FrP) [12:10:10]: Full offentlighet og fullt innsyn er veldig bra – der har for øvrig dette departementet et forbedringspotensial, hvis vi ser litt tilbake.

Spørsmålet mitt berører også trafikkveksten. Både i innneværende transportplan og i foregående transportplaner har den vært satt noe lavt. Det innebærer bl.a. at vi bygger ut nye veier som rimelig kort tid etter åpning er fulle av trafikk og fremstår som underdimensjonerte. Det var et oppslag så sent som i går om en vei i Trondheims-området som faktisk ser ut til å få langt større trafikk enn det som var beregningen. Veivesenet innrømmer at de ikke selv har styring på trafikkveksten som legges til grunn, men viser til at det er Finansdepartementet som styrer dette. Vil statsråden i neste nasjonale transportplan, 2010–2019 ta hånd om den viktige forutsetningen som trafikkveksten er? Eller er det fortsatt slik at det er Finansdepartementet som bestemmer?

Statsråd Liv Signe Navarsete [12:11:17]: Å estimerer og å anslå trafikkvekst er ein vitenskap som ikkje er heilt nøyaktig. Det syner dei seinare nasjonale transportplanane til fulle. Det handlar sjølvsagt òg om høgkonjunktur og lågkonjunktur som påverkar trafikkveksten i samfunnet vårt.

Når det gjeld kven som har krafta her, er det klart at det er Statens vegvesen sine berekningar som ligg til grunn. Men me har eit system med KS1 og KS2 på dei enkelte prosjekta som gjer at eksterne konsulentar – då plukka ut av Finansdepartementet – òg gjer vurderingar som vert tillagde vekt ved stipulering av trafikkmengd. Men eg er særdeles oppteken av at me i komande Nasjonal transportplan skal ta høgd for den trafikkveksten me no ser, og ikkje underestimere denne i den komande tiårsperioden.

Spørsmål 8

Ola T. Lånke (KrF) [12:12:44]: Jeg tillater meg å stille følgende spørsmål til kultur- og kirkeministeren:
«I PlayFair 2008-rapporten «No medal for the Olym-

pics on labour rights» avdekkes grove brudd på arbeidstakerrettigheter i 4 fabrikker i Kina. Fabrikkene produserer på lisens for IOC til Beijing-OL. Arbeidstakere må jobbe under helseskadelige og farlige forhold i over 12 timer pr. dag, 7 dager i uka, til halvparten av minimumslønnen i Kina. Barnarbeid er også dokumentert i minst én av fabrikkene.

Hva vil statsråden gjøre for å sikre at IOC-lisenserte varer produseres i tråd med grunnleggende arbeidslivsstandarder?»

Statsråd Trond Giske [12:13:38]: Regjeringen arbeider aktivt for å styrke arbeidstakernes rettigheter i den globaliserte økonomien. Utenriksdepartementet har innledet et arbeid med dette som mål. Som ledd i dette initiativet samarbeider UD med Den internasjonale arbeidsorganisasjon, ILO, for å bidra til at ILO-konvensjonen om arbeidstakernes rettigheter blir respektert og håndhevet – av alle land. I tillegg til å ha økt bistandsbevilgningen til ILO med 75 pst. de siste to årene, arbeider Norge overfor utvalgte land av særlig stor betydning.

Kina er selvsagt ett av disse landene. Av den grunn besluttet Regjeringen i høst å inngå et særskilt samarbeid med ILOs kontor i Beijing for å bistå det kinesiske arbeidsdepartementet i gjennomføring og håndheving av ILO-konvensjon nr. 111, om bekjempelse av diskriminering på arbeidsplassen. Dette samarbeidet med ILO og kinesiske myndigheter gir oss anledning til å bidra i kampen mot diskriminering på arbeidsplassene i Kina, men det gir oss også en plattform for dialog og samarbeid for å fremme arbeidstakernes rettigheter i Kina mer generelt.

Arbeidstakernes rettigheter utgjør en sentral del av Norges menneskerettighetsdialog med Kina og av Regjeringens nye Kina-strategi. Vårt utgangspunkt i dette arbeidet er ILOs kjernekonvensjoner.

LO og NHO er viktige deltakere i menneskerettighetsdialogen. LO og NHO har i en årrekke gjennom dialogen hatt et nært samarbeid med sine kinesiske søsterorganisasjoner. Siden 2006 har LO, NHO og Arbeids- og inkluderingsdepartementet samarbeidet med kineserne om trepartssamarbeid i arbeidslivet. Prosjektet tar utgangspunkt i ILOs handlingsplan for anstendig arbeid og søker å fremme en dialog om diskriminering, forhandlinger og konfliktløsning i kinesisk arbeidsliv. Regjeringen støtter også Kinaprogrammet ved Norsk senter for menneskerettigheter, som i flere år har drevet prosjekter med kinesiske partnere om faglige rettigheter.

Det er Den internasjonale olympiske komité som eier OL-arrangementene, og som bestemmer hvem som skal få arrangere OL, med tilhørende rettigheter og plikter. Det er videre IOC ansvar å følge opp overfor OL-arrangøren og påse at OL blir arrangert på en skikkelig måte og i tråd med den olympiske ånd.

Produksjon av lisensierte OL-produkter er således i første rekke et forhold mellom IOC, den lokale OL-organisasjonskomiteen og kinesiske myndigheter. Som det framgår av den første del av svaret mitt, gjør imidlertid Regjeringen en innsats for å få til en forbedring av arbeidsforholdene i Kina mer generelt. Regjeringen vil fortsette

sitt aktive arbeid overfor Kina på menneskerettighetsområdet.

Det at Kina og Beijing er blitt tildelt olympiske leker i 2008, har helt klart bidratt til økt fokusering på menneskerettighetssituasjonen i Kina, som igjen vil kunne bidra til å legge press på kinesiske myndigheter på menneskerettighetsområdet også i tiden etter OL.

Ola T. Lånke (KrF) [12:16:08]: Jeg takker statsråden for svaret, som jeg vel finner litt generelt.

Denne statsråden er jo idrettsminister og har et spesielt ansvar for oppfølging overfor både Den olympiske komité og idretten generelt. Jeg synes det er prisverdig at Regjeringen allerede har tatt en beslutning om et samarbeid med ILO-kontoret i Beijing i Kina. Det statsråden ikke sa noe om, var om man har kommet i gang med det samarbeidet. Så det er naturlig å spørre om hvor langt man har kommet i det arbeidet.

Vi vet at IOC – og for så vidt også det norske IOC-medlemmet Gerhard Heiberg – har uttrykt positiv vilje til å følge opp arbeidstakerrettigheter i forbindelse med OL generelt, ved at man utarbeider generelle retningslinjer når det gjelder slike rettigheter, men også at man ønsker å følge dette opp i forbindelse med Beijing-OL. Men generelle retningslinjer og utsagn er nå én ting – praksis er noe annet. Så mitt spørsmål til idrettsministeren er: Hvordan vil han konkret følge opp foran OL?

Statsråd Trond Giske [12:17:22]: Mer detaljerte spørsmål om trepartssamarbeidet mellom LO, NHO og Regjeringen må rettes til arbeids- og inkluderingsministeren. Det er han som er konstitusjonelt ansvarlig overfor Stortinget når det gjelder det, og som må svare på de spørsmålene. Men det er et viktig arbeid, som selvsagt har sammenheng med dette spørsmålet, fordi det gir oss en anledning til og en plattform og et forum for å ta opp den type spørsmål.

Som idrettsminister har jeg vært i kontakt med Norges Idrettsforbund og Olympiske Komité. Det er de som gjennom IOC eier OL-arrangementene, og som står som ansvarlige, også gjennom IOC, for de kontraktene for lisensierte OL-produkter som inngås – eller som kan påvirke den lokale OL-organisasjonen som har ansvaret for det. Jeg har fått forsikringer om at dette tas opp – både av Heiberg, som IOC-medlem, gjennom Den europeiske olympiske komité og gjennom idrettsbevegelsen på annen måte. Jeg føler meg trygg på at disse har nøyaktig de samme målene som representanten Lånke og undertegnede har.

Ola T. Lånke (KrF) [12:18:30]: Helt fra starten av har de olympiske lekers ideologi vært at idretten skal støtte utviklingen av et samfunn som ivaretar menneskelig verdighet. Den olympiske ånd handler jo også om gjensidig forståelse, vennskap, solidaritet og – ikke minst – fair play. Dette går jeg ut fra at statsråden er enig i og slutter seg til fullt ut.

Jeg må spørre hva statsråden selv kan tenke seg å gjøre i tiden framover for å holde trykket oppe overfor IOC,

for jeg tror det er *det* det kommer til å handle om. Man uttaler seg i veldig generelle vendinger, uten at man kan dokumentere at man har grepet inn spesielt i forbindelse med dette. Én ting er at det er IOC som eier OL – og som for så vidt står for arrangementet og har ansvaret – men som en viktig deltakerasjon har også vi et ansvar for å peke på de bruddene som allerede har funnet sted, og for å forsøke å stanse dette foran OL i den grad det er mulig, slik at OL også denne gangen blir et OL i pakt med den olympiske ånd.

Statsråd Trond Giske [12:19:39]: Det at representanten Lånke tar opp dette i spørretimen, er jo én av måtene å sette søkelyset på denne saken på. Det er viktig, og representanten skal ha all ære for det.

Det er – som representanten sier – IOC som eier OL, og det er den lokale OL-arrangøren som står for de lokale produktene. Men nettopp ved at Beijing og Kina arrangerer OL, har vi en ypperlig anledning til å få lagt ekstra trykk på denne saken. Det vil i første runde være Norges Idrettsforbund og Olympiske Komité som gjennom sine organer og samarbeidssystemer tar opp dette – noe de har forsikret meg om at de vil. I den grad de ønsker «backing» fra meg som idrettsminister eller fra Regjeringen for øvrig, skal vi selvsagt bidra.

Spørsmål 9

Hans Olav Syversen (KrF) [12:20:49]: Først – siden det er blitt tradisjon i denne spørretimen – vil også jeg ønske godt nytt år. Det vil helt sikkert bli mange spørsmål om helse – det er vi vel enige om.

Så til spørsmålet:

«Styret ved Ullevål universitetssykehus vedtok 19. desember 2007 en innsparingspakke for 2008 på nærme- re 300 mill. kr. I vedtaket heter det at styret også «støtter prinsipielt tiltak der pasienttilbudet påvirkes, men der det finnes alternative tilbud i regionen». Et av tiltakene er nedleggelse av skadepoliklinikken på legevakten. Styret ønsker heller at Oslo kommune skal finansiere dette viktige tilbudet til befolkningen.

Er statsråden enig i at kommunen nå skal finansiere tilbud som Ullevål har ansvaret for?»

Statsråd Sylvia Brustad [12:21:46]: Også jeg vil benytte anledningen til å ønske godt nytt år.

Som Stortinget er kjent med, har flere av helseforetakene i det året vi så vidt er i gang med, betydelige omstillingsutfordringer for å komme i økonomisk balanse. For Ullevål universitetssykehus dreier det seg om en omstillingsutfordring på om lag 300 mill. kr, som representanten Syversen påpeker. I slike prosesser vil det alltid bli lagt fram veldig mange forslag. Noen av forslagene vil innebære endringer i pasienttilbudet – men ikke nødvendigvis negative endringer. Det kan f.eks. være at en endrer organisering eller oppgavefordeling av et tilbud.

Helse Sør-Øst framholder at skadeavdelinga ved Legevakta i Oslo er et spesielt tilbud til befolkninga i den-

ne delen av landet. Den fungerer som et supplement til den kommunale legevakta og til førstelinjetjenesten. Ullevål universitetssykehus stiller som kjent med spesialister som raskt kan komme til for å sikre nødvendig assistanse ved skade. Samtidig avlaster sjukehuset kommunens førstelinjetjeneste. De andre sjukehusa i området har meg bekjent også nytte av dette tilbudet, i og med at de får et mindre omfang av øyeblikkelig hjelp.

Skadelegevaktjenesten dekkes av allmennleger og legevaktsleger i tråd med det som er vanlig arbeidsdeling mellom primær- og spesialisthelsetjenesten. Pasienter sendes videre til sjukehus eller poliklinikk når det er behov for det. Samarbeidet mellom skadeavdelinga ved Oslo legevakt og Ullevål universitetssykehus gjør at Oslos befolkning har et særlig godt tilbud innenfor skadebehandling.

Helse Sør-Øst har orientert meg om at styret ved Ullevål universitetssykehus ikke er ferdig med å vurdere konsekvensene av tiltakene i det foreløpige budsjettforslaget for 2008. Det gjelder også forslaget om skadeavdelinga ved Oslo legevakt. Det meldes også at de er i dialog med Oslo kommune om denne saken. Helse Sør-Øst melder til meg at de ser det som en prioritert oppgave å videreføre dette samhandlingstiltaket som skadeavdelinga ved Oslo legevakt gir befolkninga i hovedstadsområdet.

Tilbudet ved skadeavdelinga ved Legevakta i Oslo er et godt eksempel på hvordan samhandlingstiltak kommer befolkninga til gode. Jeg har forståelse for at det kan være krevende prosesser knyttet til forhandlinger om organisering og kostnadsdeling ved denne type samhandlingstiltak. Ikke minst kommer det som regel alltid fram i budsjettprosesser. Derfor forsøker vi å legge stein på stein i arbeidet for å understøtte samhandling, som er helt avgjørende for å gi befolkninga det best mulige tilbudet, mellom tjenestenivåene. I fjor sommer undertegnet jeg derfor en rammeavtale om samhandling mellom Helse- og omsorgsdepartementet og Kommunenes Sentralforbund. Det ble i fjor bevilget stimuleringsmidler – 50 mill. kr – til ulike samhandlingstiltak og til lokalsykehus.

Når det er sagt, må jeg si at det likevel bare er aktørene sjøl som kan løse samhandlingsutfordringene innenfor rammen av lokale samhandlingsavtaler og gjennom lokale prosesser. Jeg er derfor glad for at Helse Sør-Øst ser det som en prioritert oppgave å videreføre dette spesielle tilbudet ved Legevakta, samtidig som de understreker at de involverte aktørene må ta sin del av det økonomiske ansvaret for dette gode tilbudet til befolkninga.

Jeg vil poengtere at de ansvarlige aktørene må få tid til å gjennomgå de muligheter som nå finnes, for å håndtere den omstillingsutfordringa de står overfor. Vi har et felles ansvar for å etablere et klima som gjør det mulig å gjennomføre gode prosesser lokalt, slik at helseforetakene og kommunene kan finne fram til de beste løsningene innenfor de økonomiske rammene de har.

Hans Olav Syversen (KrF) [12:25:41]: Det svaret statsråden gir, tyder på at hun egentlig helst ser at tilbudet opprettholdes slik det er i dag, for så mange samhandlingseffekter som man får av poliklinikken på Legevakten,

skal man antakelig lete lenge etter. Samtidig har styret ved Ullevål universitetssykehus sagt at de prinsipielt er beredt til å gå inn på en innsparing som kan medføre nedleggelse av dagens legevaktordning på dette området, og som vil hindre samhandling.

Mitt spørsmål er: Hva tror statsråden kan være grunnen til at styret velger seg ut en slik viktig funksjon når det skal kuttes i budsjettene for 2008?

Statsråd Sylvia Brustad [12:26:46]: Jeg kan ikke kommentere alle detaljer i det som nå er på gang. Men det er en kjent sak at når det gjelder budsjettprosesser, er det veldig mange forslag som kommer på bordet, og det er slett ikke alle som blir en realitet når det kommer til de endelige vedtakene.

Det er helt riktig som representanten Syversen sier, at dette spesielle tilbudet ved Legevakta i Oslo er et veldig godt eksempel på samhandling til beste for pasientene i denne delen av landet. Jeg vil bare gjenta at styret ved Ullevål universitetssykehus ikke har gjort sine vedtak. Helse Sør-Øst har også formidlet til meg at de ser det som en prioritert oppgave å videreføre dette spesielle og – jeg vil legge til – gode tilbudet som er ved Legevakta i Oslo, så det foregår en prosess omkring dette. Man må nå få tid til å gå igjennom den prosessen, men målet mener jeg er helt klart.

Hans Olav Syversen (KrF) [12:27:45]: Hvis man ser dette utenfra – slik stort sett alle som ikke er direkte involvert som styremedlem eller i administrasjon på det angjeldende sykehus, gjør – blir dette et veldig rart bilde. For det første uttrykkes det at sykehusene i 2008 vil ha mer penger til disposisjon enn noen gang. Så, når det enkelte foretak skal lage budsjett for neste år, altså for 2008, innebærer det flere forslag om det alle oppfatter som kutt. Det kalles omstilling, men det er i realiteten kutt, noe som betyr svakere tilbud til byens befolkning.

Jeg får løfte spørsmålet til et prinsipielt nivå: Ser statsråden at det blir vanskelig å kommunisere til byens befolkning at helsetilbudet bedres, når alarmklokkene går hver gang et budsjett settes opp?

Statsråd Sylvia Brustad [12:28:51]: Når det gjelder den aktuelle saken som representanten Syversen tar opp, er den «i god rute» – la meg uttrykke meg på den måten. Alt tyder på det.

Det er slik at sjukehusa, gjennom det Stortinget har vedtatt, aldri har hatt så mange penger til disposisjon som de har nå – nesten 85 milliarder kr. Det betyr at folk både i denne delen av landet og i landet for øvrig må forvente bedre helsetjenester.

Så er det noe med teknikken når det gjelder kutt eller ikke kutt. For det som skjer, er at alle sjukehus får mer penger, men det er ikke alle som får like mye vekst som det de har forventet å få. Det er en helt annen debatt.

Jeg har vært med i politikken på riksplan i nesten 20 år, og jobbet mye med sjukehus i mange år, og på enkelte tider av året er det veldig mange forslag som svever i lufta, særlig rundt juletider. Jeg tror en skal vente på de endeli-

ge vedtakene før en kommer med den endelige dommen, og stort sett går det vel egentlig ganske bra.

Spørsmål 10

Borghild Tenden (V) [12:30:02]: Først av alt: Godt nytt år!

Jeg tillater meg å stille følgende spørsmål til fornyings- og administrasjonsministeren:

«Et av de klareste løftene fra Soria Moria-erklæringen er bredbånd til alle innen 2007. Akershus fylkeskommune fikk i høst avslag på søknad om statlig støtte til bredbåndsutbygging. Dette betyr at 8 000 husstander nå er uten fast bredbåndsdekning i fylket. Nå vil statsråden legge ned den vellykkede Høykom-ordningen, innført av Bondevik I-regjeringen, som har stimulert til utbygging av bredbånd.

Hvordan og når vil statsråden sørge for at Akershus får full bredbåndsdekning?»

Statsråd Heidi Grande Røys [12:30:48]: Lat meg først få starte med å helse godt nytt år tilbake, både til representanten Borghild Tenden og til presidenten.

Så vil eg gjerne seie at Regjeringa har oppnådd gode resultat på breibandsområdet. Ifølgje den siste oversikta frå Teleplan har vi nådd 99 pst. når vi har brukt opp dei pengane som vi løyvde i 2007. Grunnen til at Regjeringa har løyvde 355 mill. kr berre i 2007 – i tillegg hadde vi ei stor løyving i 2006 – er at vi såg at marknaden åleine ikkje kjem til å løyse breibandsutfordringa, sjølv om marknaden har teke hovudansvaret. Og bra er det.

Vi har altså brukt 355 mill. kr – eller, dei er no i ferd med å verte brukte opp. Ein del prosjekt kom seint i gang, og vi har sjølv sagt vore heilt avhengige av kommunale og fylkeskommunale bidrag, men ikkje minst har òg marknadsaktørane vore med på den dugnaden det har vore å kome så godt opp som vi no er komne. Sjølv om vi er nær målet om full breibandsdekning, ser vi, som representanten er inne på, at vi dessverre ikkje er 100 pst. i mål. Det gjeld bl.a. Akershus, der det framleis er i underkant av 10 000 husstandar – eller 8 000, som representanten seier – som ikkje kan få fast aksess. Men det betyr ikkje at dei ikkje har ei anna moglegheit; dei har moglegheit til mobilt breiband.

Det som har skjedd det siste året, er at det har vore ei storstilt utbygging av mobilt breiband, noko som i dag kan gi kapasitetar som ligg godt innanfor den definisjonen av breiband som Stortinget gav i 2004, under den førre regjeringa. Denne utviklinga går uhyre raskt. Vi ser at vi har gode opplastingskapasitetar og nedlastingskapasitetar, slik at når vi tek med det tilbodet, snakkar vi om langt færre husstandar enn dei 8 000 som ikkje har tilgang i det heile. Vi snakkar om langt, langt færre.

Det vi har gjort, er at vi no skal bruke 180 mill. kr på breiband i 2008 for å kome heilt i mål. Vi skal bestille ein ny tilstandsrapport for å sjå kor stor restmarknaden er. Så må vi ut frå det finne ut av korleis vi best mogleg skal

nå den restmarknaden, og det vil vi gjere i løpet av fyrste halvår 2008.

Borghild Tenden (V) [12:33:03]: Jeg takker statsråden for svaret, som var som ventet.

Akershus fylke ble ifølge Høykom vurdert som berettiget til statlig støtte til bredbåndsutbygging. Full bredbåndsutbygging var et klart valgløfte i valgkampen i 2005 fra flere regjeringspartier, og ikke minst i Soria Moria-erklæringen. Ser ikke statsråden at flere velgere i Akershus føler at dette er et løftebrudd fra statsrådens og fra denne regjeringens side?

Statsråd Heidi Grande Røys [12:33:37]: Det eg trur veljarane i Akershus, som i resten av landet, ser, er at vi har brukt ualminneleg mykje pengar på breiband – i motsetning til partiet til representanten, Venstre, som var det einaste partiet i Stortinget som i fjoråret faktisk kutta i breibandsløyvinga med 25 pst. Så når det gjeld å ha eit engasjement for å nå eigne mål, har iallfall vi lagt pengane på bordet.

Så har eg lyst til å seie at dessverre er vi ikkje heilt i mål ved nyttår, slik vi hadde håpt. Det har å gjere både med at vi hadde kapasitetsproblem med omsyn til å få sett i gang prosjekt, og med at vi ikkje hadde nok pengar i Høykom-ordninga til at vi f.eks. kunne kome Akershus sin søknad til møtes.

Eg vil igjen streke under at det går på fast aksess. Ein god del – flesteparten av dei 8 000 husstandane som representanten Borghild Tenden tek opp – har eit tilbod om mobilt breiband, og eg vil oppfordre alle til å ta i bruk dei tilboda som finst, slik at ein kjem på nett og har ein god nettilgang. Ei av dei store utfordringane vi har på breibandssida, er at det no er 99 pst. som kan få breiband, mens det altså er berre rundt 60 pst. som vel å knyte seg til breiband og ta det i bruk. Og det er den prosenten vi no treng å jobbe for å få opp.

Borghild Tenden (V) [12:34:49]: Jeg takker igjen for svaret.

På Kommunaldepartementets nettsider står det at Regjeringen i 2008 vil gi nye 150 mill. kr, slik at en kan nå målet innen 2008. Fornyingsministeren hadde et annet tall her, så jeg vet ikke hvilket tall som er rett, hva bevilgningen i 2008 vil bli. Men kan statsråden her og nå love at dette vil komme Akershus til gode, som faktisk er et av de fylkene som ligger dårligst an, både når det gjelder fast aksess og mobilt bredbånd?

Statsråd Heidi Grande Røys [12:35:27]: Det talet eg refererer til, er det som er summen av det Stortinget har løyvt, nemleg 30 mill. kr på FADs budsjett – vi fekk 10 mill. kr i statsbudsjettet, og eg har etter kommunalkomiteen sitt vedtak varsla at eg vil bruke 20 mill. kr av det som ligg i fornyingspotten, eit kapittel som ligg under Fornyings- og administrasjonsdepartementet – og så desse 150 mill. kr, som går over KRDs budsjett. Når det gjeld desse 180 mill. kr til saman, står det att å sjå om KRD vel å bruke det same tildelingskriteriet som i fjor. Det skal KRD avklåre. Men dei 30 mill. kr som ligg i mitt departement, vil heilt opplagt vere med og løyse ut restmarknaden, inkludert restmarknaden i Akershus. Akkurat kor mange det er, skal vi som sagt ha ein ny analyse av, for vi treng det eksakte talet for å rette inn midlane på best mogleg måte og få løyst dei ut. Dess færre anbod ein får, dess meir kan det koste, så kanskje vi vel å sjå restmarknaden i heile landet under eitt. Men det jobbar vi med no, og eg skal kome tilbake til den komiteen som representanten sit i, når vi veit noko meir om det.

Presidenten: Dermed er dagens kart ferdigbehandlet. Ber noen om ordet i henhold til forretningsordenens § 37a før møtet heves? – Møtet er hevet.

Møtet hevet kl. 12.37.
